

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА»**

Студентки 2 курсу, 5м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік і
податковий консалтинг»

Краснова Анна
Іванівна

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Муковіз Василь
Степанович

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Король Світлана
Яківна

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет **фінансів і обліку**

Кафедра обліку та оподаткування

Ступінь вищої освіти «магістр»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «**Облік і податковий консалтинг**»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В. Фоміна

« ____ » _____ 2020 р.

Завдання**на випускн кваліфікаційну роботу студентові**Краснова Анна Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

«Облік та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства».

Затверджена наказом ректора від «18» грудня 2019 р. № 4355.

2. Строк здачі студентом закінченої роботи «01» грудня 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи є поглиблення теоретичних та практичних знань, розробка пропозицій щодо удосконалення обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства.Об'єкт дослідження є процес обліку та оподаткування операцій прибутку сільськогосподарського підприємства.Предмет дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства.

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність прибутку сільськогосподарського підприємства

1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

2.1. Організація обліку прибутку сільськогосподарського підприємства

2.2. Методологія фінансового обліку прибутку сільськогосподарського підприємства

2.3. Облікове забезпечення про прибуток сільськогосподарського підприємства у звітності

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

3.1. Удосконалення обліку прибутку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за умов застосування сучасних інформаційних систем

3.2. Удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства в системі прийняття управлінських рішень

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.11.2019	15.11.2019
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	18.12.2019	18.12.2019
3.	Подання статті на кафедру	25.06.2020	25.06.2020
4.	Вступ. Розділ 1	25.06.2020	25.06.2020
5.	Розділ 2	14.09.2020	14.09.2020
6.	Розділ 3. Висновки	19.10.2020	19.10.2020
7.	Попередній захист	25.11.2020	25.11.2020
8.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	01.12.2020	01.12.2020

7. Дата видачі завдання « ____ » _____ 201__ р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ В.С. Муковіз.

9. Гарант освітньої програми _____ С.Я. Король.

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ А.І. Краснова.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ В.С. Муковіз.

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента А.І. Краснова може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ С.Я. Король.

Завідувач кафедри _____

О.В.

Фоміна

обліку та оподаткування

« _____ » грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність прибутку сільськогосподарського підприємства ..	7
1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства	12
Висновки за розділом 1.....	17
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ГЛУХІВ- АГРОІНВЕСТ»	19
2.1. Організація обліку прибутку сільськогосподарського підприємства ..	19
2.2. Методологія фінансового обліку прибутку сільськогосподарського підприємства	25
2.3. Облікове забезпечення про прибуток сільськогосподарського підприємства у звітності	34
Висновки за розділом 2	37
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ГЛУХІВ- АГРОІНВЕСТ»	39
3.1. Удосконалення обліку прибутку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ- АГРОІНВЕСТ» за умов застосування сучасних інформаційних систем ...	39
3.2. Удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства в системі прийняття управлінських рішень	42
Висновки за розділом 3.....	46
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ	54

ВСТУП

Актуальність теми. В Україні в даний час функціонує приблизно сорок тисяч підприємств, які мають статус виробника сільськогосподарської продукції та обробляють більше 4300 тис. га. земель сільськогосподарського призначення. При чому за виробництвом зерна на душу населення країна входить в десятку кращих країн світу. Так в 2019 році було зібрано приблизно 80 млн. тон зерна різних культур. Головним чином діяльність будь-якого підприємства спрямована на досягнення економічних і соціальних результатів та отримання прибутку. Маємо підкреслити, що прибуток відображає позитивний фінансовий результат діяльності підприємства, є власним джерелом фінансування, який забезпечує виконання зобов'язань, які виникають у результаті господарської діяльності, характеризує рентабельність виробництва, активів та капіталу.

Відповідно до цього прибуток відображає також ефективність роботи менеджменту підприємства та забезпечує не лише перспективи його розвитку, а також є джерелом сплати податкових платежів, та основою формування бюджету держави.

Вагомий внесок у вирішення питань методології, методики та організації обліку прибутку сільськогосподарських підприємств зробили вітчизняні вчені С. Ф. Голов, В. А. Дерій, В. М. Жук, Г. Г. Кірейцев, М. М. Коцупатрий, В. Г. Лінник, В. Б. Моссаковський, М. Ф. Огійчук, І. В. Охріменко, П. Т. Саблук, В. В. Сопко, Л. К. Сук, П. Л. Сук, а також зарубіжні вчені К. Друрі, Р. Ентоні, Е. Норін, Ч. Хорнгрен та ін.

Незважаючи на значні здобутки в дослідженні цієї проблематики, низка питань потребує додаткового вивчення з огляду на трансформацію та

уніфікацію бухгалтерського обліку та оподаткування прибутку в Україні з міжнародними стандартами, що обумовило вибір теми випускної кваліфікаційної роботи.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка методичних та практичних рекомендацій щодо обліку прибутку сільськогосподарського підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- розкрити економічну сутність прибутку сільськогосподарського підприємства;
- встановити концептуальні засади обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства;
- охарактеризувати організацію обліку прибутку сільськогосподарського підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»;
- висвітлити методологію фінансового обліку прибутку сільськогосподарського підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»;
- з'ясувати облікове забезпечення про прибуток сільськогосподарського підприємства у звітності;
- обґрунтувати удосконалення обліку прибутку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за умов застосування сучасних інформаційних систем;
- запропонувати удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства в системі прийняття управлінських рішень.

Об'єктом дослідження є процес обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства.

При написанні випускної кваліфікаційної роботи були використано загальнонаукові та спеціальні методи і прийоми пізнання. Метод порівняння було використано для порівняння визнання доходу за МСФЗ та

П(С)БО. Метод аналогії, діалектичний метод був використаний для розробки впровадження управлінського обліку.

Інформаційною базою дослідження є наукові роботи вітчизняних, а також зарубіжних вчених, нормативно-правові акти, закони, Кодекси, офіційні матеріали Держаної служби статистики, Держаної податкової служби, монографії, періодичні видання, а також Інтернет ресурси, облікові реєстри, відомості, податкова та статистична звітність ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ».

Наукова новизна одержаних результатів постає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства та впровадження управлінського обліку.

Практична значущість обраної теми випускної кваліфікаційної роботи полягає в уточненні та наданні рекомендацій щодо удосконалення організації та методології обліку прибутку сільськогосподарського підприємства.

Науковою гіпотезою дослідження є припущення, що недосконалість організації і методології обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства призводить до неповного задоволення інформаційних потреб для цілей управління підприємством і потребує удосконалення.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення дослідження висвітлено у науковій статті на тему «Особливості формування та облік прибутку сільськогосподарського підприємства» у Збірнику наукових статей студентів КНТЕУ [23].

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність прибутку сільськогосподарського підприємства

Важливим джерелом господарської діяльності, за кошти якого сільськогосподарське підприємство в процесі діяльності розвиває свою матеріально-технічну базу, стимулює працю, виплачує дивіденди засновникам, є прибуток. Також прибуток виконує важливе значення для подальшого ефективного забезпечення соціального розвитку діяльності підприємства та сільської території.

В сучасному трактуванні прибуток розглядається як залишок після того, як зроблені виплати власникам усіх факторів виробництва (відсоток як дохід власників грошового капіталу та прибуток як дохід власників реального капіталу, рента як дохід від природних ресурсів, заробітна плата як дохід від трудових ресурсів).

Є очевидним, що прибуток є найбільш значущим і практично єдиним показником успіху підприємства та ефективного управління ним. Крім того величина прибутку, його обґрунтованість і механізм розподілу можуть суттєво змінюватись залежно від підприємства, ситуації, економічної системи. Але важливо не те, як визначається прибуток, а те що підприємство може виникнути і успішно функціонувати тільки тоді, коли очікується будь-яка винагорода. За відсутності інших стимулів та інших підходів такою винагородою для підприємства в цей час є категорія прибутку [13, с. 54].

У підсумку економісти-класики протягом кількох століть досліджували сутність поняття «прибуток» та висловлювали різні концепції щодо його формування. Стислий зміст деяких з них наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Основні концепції економічної сутності прибутку

Автор	Концепція економічної сутності прибутку
Т. Мен	Прибуток – це різниця між продажною і купівельною ціною товару
А. Смітт	Прибуток – продукт праці, який привласнюється власником засобів виробництва
Д. Рікардо	Прибуток – це складова частина вартості, яка створюється працею
К. Маркс	Прибуток – це надлишок виручки над витратами капіталу, який безоплатно привласнюється власником засобів виробництва
Й. Шумпетер	Прибуток – це винагорода за підприємницьку діяльність, тобто вартісний вираз, що створює підприємець
Ф. Найт	Прибуток – це винагорода підприємця за прийняття рішень за умов невизначеності
П. Самуельсон	Прибуток – це дохід від факторів виробництва, винагорода за підприємницьку діяльність та впровадження нововведень

Джерело: розроблено на основі [38, с. 64].

Маємо зазначити, що поняття «прибуток» трактується на основі різних позицій (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Поняття «прибуток» в довідковій літературі

Джерело	Визначення поняття прибуток
1	2
Економічний довідник	Прибуток – одна з форм чистого доходу в умовах розвинутих товарно-грошових відносин, що виражає вартість додаткового і частково необхідного продукту. За своєю величиною прибуток – це різниця між продажною ціною товару і витратами на його виробництво.
Фінансово-економічний словник	Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; перевищення сукупних доходів над сукупними витратами
Економічний довідник	Прибуток – це перевищення доходів від продажу товарів і послуг над витратами на їх виробництво та продаж; один з найбільш важливих показників фінансових результатів

господарської діяльності підприємства

Продовження табл. 1.2

Джерело	Визначення поняття прибуток
1	2
Русско-украинский финансово-банковский словарь	Прибуток – один з найбільш важливих показників фінансових результатів господарської діяльності
Толковый словарь аудиторских, налоговых и бюджетных терминов	Прибуток – перевищення доходів від продажу товарів, робіт, та послуг над витратами на виробництво або надання
Бухгалтерский словарь	Прибуток – це перевищення одержаного над вкладеним (як правило доходів), над здійсненими заради їх одержання витратами
Рыночная экономика: 200 терминов. Популярный словарь	Прибуток – це різниця між виручкою від реалізації продукції, робіт, послуг та сумою всіх витрат підприємства на виробництво та збут
Популярна юридична енциклопедія	Прибуток – це різниця між виручкою від реалізації продукції (робіт, послуг) і затратами на виробництво

Джерело: розроблено на основі [38, с. 74].

Як об'єкт бухгалтерського обліку прибуток вони вважають фактичним приростом власного капіталу протягом звітного періоду, що визначений заданими бухгалтерського обліку, а інші як економічну та податкову категорію. Тож доцільним, на нашу думку, є розгляд трактувань поняття «прибуток», які містяться в науковій літературі (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Поняття «прибуток» у науковій літературі

Автор	Визначення поняття прибуток
Бердникова Т. Б.	Прибуток підприємства – це перевищення доходів від його діяльності над сумою видатків.
Саблук П.Т.	Є частиною чистого доходу підприємства, який створюється у виробництві та реалізується в процесі обміну.
Ширягіна О.Є.	Прибуток як різницю між виручкою (доходами) від реалізації продукції, витратами на її виробництво і податків.

Кодацький В.П.	Прибуток як одна із форм грошових нагромаджень, створених у галузях економіки, і представляє собою частину національного доходу, що включає в себе вартість додаткового й окремі елементи необхідного продукту.
----------------	---

Продовження таблиці 1.3

Огійчук М.Ф. Беленкова М.І.	Прибуток як основний економічний показник, що всебічно характеризує фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, і є джерелом поповнення його обігових коштів, капітальних інвестицій та збільшення власного капіталу.
Савицька Г.В.	Прибуток – це частина чистого доходу, створеного в процесі виробництва та реалізованого у сфері обігу, який безпосередньо одержують підприємства.

Джерело: розроблено на основі [38, с. 88].

Отже, на основі термінологічного аналізу робимо висновок, що в довідковій літературі не існує єдиного підходу до тлумачення сутності поняття «прибуток», оскільки автори схильні трактувати його з різних позицій. У підсумку найпростіше його визначення прибутку – це перевищення доходів над витратами. З економічної позиції прибуток – це різниця між грошовими надходженнями та грошовими виплатами, з господарської позиції прибуток – це різниця між майновим станом підприємства на кінець та на початок звітного періоду.

Можна стверджувати, що суть прибутку полягає в тому, що він одночасно є фінансовим результатом і основним елементом фінансових ресурсів підприємства, які необхідні для забезпечення розширення та розвитку виробничо-господарської діяльності підприємства. За допомогою прибутку забезпечуються не лише внутрішньогосподарські потреби діяльності підприємств, але й він є джерелом формування дохідної бази бюджетів різних рівнів.

Крім того, прибуток є базою оподаткування податку на прибуток, який є джерелом доходів Державного бюджету України. Проте базою оподаткування податком на прибуток, на сьогодні, виступає не чистий бухгалтерський

прибуток, а прибуток, скоригований відповідно до вимог податкового законодавства.

Головним чином у зарубіжних системах обліку метою визначення фінансового результату (прибутку, збитку), є ефективність використання вкладеного власником капіталу. При цьому прибуток виступає як складова власного капіталу, тобто його приріст протягом певного часу; виробничі ресурси розглядаються не за їх місцем у процесі розширеного відтворення, а за строком повернення вкладених у них коштів (необоротні й оборотні); сама діяльність - не як сукупність процесів розширеного відтворення, а як витрачання вкладеного капіталу (власного й залученого) з метою його збільшення [13, с. 78].

У зв'язку з викладеним вище, варто зауважити, що в зарубіжній практиці обліку існує три методи визначення фінансового результату. Найбільш застосовуваний із них - метод «витрати - випуск». Наступний метод спирається на формулу балансу: актив дорівнює сумі власного капіталу і зобов'язань. І нарешті третій - визначає фінансовий результат як зміну вартості чистих активів на початок і кінець звітного періоду. При чому для розрахунку фінансового результату за кожним методом передбачені певні моделі у планах рахунків, які, в свою чергу, пов'язані зі структурою фінансових звітів.

На підприємствах зарубіжних країн головним способом визначення фінансового результату є спосіб, що ґрунтується на зіставленні доходів і витрат. Інші - використовуються для підприємств малого бізнесу в умовах спрощеного оподаткування. З аналітичною метою їх може використовувати будь-який користувач фінансової звітності [37, с. 41]. Розглядаючи баланс, уже можна зробити його попередню експертизу на предмет достовірності показника фінансового результату. На сьогоднішній день великі промислові підприємства, використовують третій метод визначення фінансового результату - визначає фінансовий результат як зміну вартості чистих активів на початок і кінець звітного періоду. Зазначений метод використовують на великих підприємствах, а методи «витрати - випуск» та метод, що спирається

на формулу балансу: актив дорівнює сумі власного капіталу і зобов'язань, використовується для підприємств малого бізнесу в умовах спрощеного оподаткування.

Підприємства в Україні розраховують фінансовий результат переважно за методом «витрати - випуск». Між іншим План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій побудований за модульним принципом передбачає визначення фінансового результату за видами діяльності і функціями підприємства. Таким же чином ефективне управління формуванням прибутку передбачає побудову на підприємстві відповідних організаційно-методичних систем забезпечення цього управління, знання основних механізмів формування прибутку, використання сучасних методів аналізу та планування [4, с. 64].

По суті функціонування управлінського і фінансового обліку фінансові результати, визначені у фінансовому обліку, повинні дорівнювати фінансовому результату, розрахованому в управлінському обліку. При цьому взаємозв'язок між фінансовим і управлінським обліком здійснюється в синтетичному обліку на основі спеціальних рахунків, які забезпечують єдність формування облікових даних [21, с. 139].

Одним словом результати діяльності сільськогосподарських підприємств в значній мірі будуть залежати від подальшого удосконалення та взаємозв'язку систем управлінського і фінансового обліку, що буде проявлятися у підвищенні результативності та ефективності обліку внаслідок постійного співставлення витрат та результатів діяльності. Така система обліку забезпечить потреби внутрішніх користувачів підприємства на всіх рівнях управління

1.2 Концептуальні засади обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства

Прийнято вважати, що концепція обліку базується на певних правилах, нормах, і передбачає дотримання та використання відповідних принципів,

методів, способів, прийомів, технології відображення активів, пасивів і господарських процесів.

Необхідно зазначити, що в міжнародних стандартах бухгалтерського обліку передбачено дві основні концепції – нарахування і безперервність, а також одинадцять якісних характеристик фінансових звітів – зрозумілість, доречність, суттєвість і сукупність, своєчасність, достовірність, превалювання сутності над формою, нейтральність, повнота, обачність, правдиве подання, зіставність [20]. Що в цілому корелює із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, де встановлено вісім основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності: обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, періодичність.

Отже, концептуальна основа покликана виконувати роль теоретичної норми, яка дозволяє узаконити обрану наукову точку зору і протистояти утиску, який би примушував розробляти несумісні з концептуальною основною норми.

Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку є складовою його системи. Це регулювання можна відобразити на чотирьох рівнях (рис. 1.1).

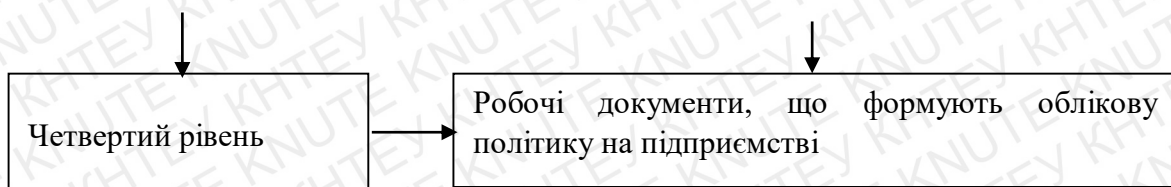

Рис. 1.1. Рівні регулювання бухгалтерського обліку

Джерело: на основі [15, с. 21].

Крім того вищий рівень законодавчих і нормативно-правових документів має більшу юридичну силу порівняно із нижчим рівнем. А серед законодавчих актів одного рівня переважає той, який був прийнятий пізніше.

У зв'язку з викладеним вище за першим рівнем регулювання обліку та звітності забезпечується такими законодавчими актами як: Конституція України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та інші законодавчі акти [15, с. 23].

Другий рівень регулювання обліку забезпечують акти вищого органу в системі органів виконавчої влади (Постанови Кабміну України, Укази Президента).

Головним чином перші два рівні регулюються на рівні держави і є обов'язковими для виконання усіма підприємствами та організаціями. При чому документи нижчого рівня не повинні протирічити документам більш високого рівня.

Розробку методології формування інформації про об'єкти бухгалтерському обліку формує третій рівень нормативного регулювання, що забезпечується цілим рядом документів Міністерства фінансів України. Наприклад, були розроблені 34 Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [15, с. 24], які регулюють методологічні засади ведення обліку окремих об'єктів - активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Ці положення (стандарти) є основними нормативними актами, які регулюють методологічні основи обліку. Для визначення та формування фінансових результатів підприємства необхідно керуватися Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку [], що наведені

в додатку А. У відповідності до НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" фінансова звітність складається за принципом нарахування, тобто відповідності доходів та витрат [20]. За цим принципом "...для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності в момент їх виникнення, незалежно від часу і моменту сплати грошей".

Необхідно зазначити, що четвертий рівень нормативного регулювання забезпечують нормативно-правові акти (інструкції, положення, вказівки) та методичні рекомендації Міністерства фінансів України та інших органів, що розробляються і затверджуються на основі П(С)БО з урахуванням особливостей і потреб підприємства. Зокрема, П(С)БО 30 „Біологічні активи” дохід від сільськогосподарської діяльності складається з: доходу від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції; доходу від зміни справедливої вартості біологічних активів; доходу від реалізації біологічних активів та сільськогосподарської продукції, отриманої в результаті біологічних перетворень.

До внутрішньогосподарських регулюючих документів відносять Наказ про облікову політику підприємства, робочий план рахунків для обліку доходів від операційної діяльності підприємства. Документи внутрішньогосподарського рівня формуються безпосередньо на підприємстві.

Відтак, на підприємствах повинен бути створений ефективний механізм управління витратами і фінансовими результатами. Так можна виділити наступні конкретні методи управління фінансовими результатами:

- ✓ зміна межі нормативу віднесення активу до основних засобів;
- ✓ проведення періодичної переоцінки основних засобів;
- ✓ застосування прискореної амортизації активної частини виробничих основних засобів;
- ✓ застосування різних методів оцінки виробничих запасів.

У 2009 р Рішенням Колегії Міністерства аграрної політики України схвалено “Концепцію розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки України”, що цілком кореспондує із положенням Концепції, що специфічні особливості аграрного сектору економіки потребують окремих облікових технологій, щодо прибутку сільськогосподарського підприємства. При цьому особливу увагу слід звернути на те, що фінансовий, управлінський облік і облік податкових розрахунків у сільському господарстві становлять єдину систему бухгалтерського обліку.

У зв'язку з застосування міжнародних стандартів фінансової звітності забезпечує визначення і відображення фінансових результатів за рахунок єдності вимог щодо визнання даного показника. В Україні під час запровадження Положень (стандартів) бухгалтерського обліку було забезпечено дотримання вимог міжнародних стандартів фінансової звітності. Відповідність вітчизняних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку щодо обліку фінансових результатів підприємства згруповано і представлено у табл. 1.4. Разом з тим у 2017 році було прийнято МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» із метою встановлення принципів, які підприємство повинно застосовувати, щоб повідомляти користувачам фінансової звітності корисну інформацію про природу, величину, час та невизначеність доходів і грошових потоків, що виникають внаслідок договору з клієнтом. Відповідної норми немає в НП(С)БО.

Таблиця 1.4

Порівняння вітчизняних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку щодо обліку доходів підприємства

Вітчизняна практика		Міжнародна практика	
П(С)БО 15	«Дохід»	МСБО 18	«Дохід»
П(С)БО 30	«Біологічні активи»	МСФЗ 15	«Дохід від договорів з клієнтами»
		МСБО 41	«Сільське господарство»
НП(С)БО 1	«Загальні вимоги до фінансової звітності»	МСБО 1	«Подання фінансової звітності»
		МСБО 11	«Будівельні контракти»
		МСБО 20	«Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу»

--	--	--	--

Джерело: на основі[37, с. 89].

З'ясувані певні закономірності, щодо Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 "Сільське господарство" (далі МСБО 41), що регулює бухгалтерський облік сільськогосподарської діяльності, а також аналіз рівня відповідності національного П(С)БО 30 "Біологічні активи" вимогам, визначеними галузевою специфікою аграрного сектору України.

Слід відмітити, що при розробці П(С)БО 30 було об'єднано мету, сферу застосування та визначення в одну загальну тему "Загальні положення", в той час як МСБО 41 має три розділені теми: "Мета", "Сфера застосування" та "Визначення", всього тем 7 (60 параграфів). У П(С)БО тем чотири (31 пунктів, 46 підпунктів) та один додаток.

Наведемо основні розбіжності, та подібність між П(С)БО 30 та МСБО 41: поняття "державних грантів" відсутнє в П(С)БО 30 взагалі; національний стандарт у визначенні поняття "біологічного активу" має уточнюючі властивості та характеристики, притаманні активу, в той час як МСБО 41 не роз'яснює належність активу суб'єкту господарювання на правах власності та використання його в господарській діяльності; додаток в П(С)БО 30 наводить власні приклади біологічних активів та сільськогосподарської продукції, властиві українській економіці, в той час як МСБО 41 їх наводить в табличному вигляді пунктом 4; дещо відрізняються назви понять та їх тлумачення тощо.

Таким чином, П(С)БО 30 потребує подальшого удосконалення з метою гармонізації відповідних стандартів.

Висновки за розділом 1

Проведене дослідження розкриває економічну сутність прибутку сільськогосподарського підприємства, що визначає пріоритетність економічної результативності, яка реалізується показниками приросту власного капіталу, доданої вартості, доходом, прибутком тощо. Вибір певного

показника залежить в першу чергу від цільової направленості та потреби користувача інформації. Проте у всіх дослідженнях перевагу надають показникам прибутку, який виникає внаслідок формування фінансових результатів підприємства.

Встановлені концептуальні засади обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства в контексті їх тлумачення в сучасних зарубіжних системах обліку вплинув на побудову професійних і національних методик рахунків для обліку господарської діяльності суб'єктів господарювання в різних країнах світу і визначення методів розрахунку фінансового результату. Отже, існує три методи визначення фінансового результату. Головний із них — метод «витрати — випуск». Другий метод спирається на формулу балансу: актив дорівнює сумі власного капіталу і зобов'язань. Третій — визначає фінансовий результат як зміну вартості чистих активів на початок і кінець звітного періоду.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ГЛУХІВ- АГРОІНВЕСТ»

2.1 Організація обліку прибутку сільськогосподарського підприємства

Об'єктом дослідження в роботі обрано ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ», Сумська область, Шосткинський район, село Некрасове, вул. Покровська, буд. 40б, яке згідно Статуту та Установчого Договору, створене у відповідності із Господарським кодексом України, шляхом об'єднання майна Учасників.

Підприємство є юридичною особою, керується чинним законодавством України, Статутом, має відокремлене майно, самостійний баланс, свій фірмовий бланк, печатку з найменуванням, штамп, поточний, валютний та інші рахунки в установах банків.

Основною метою діяльності базового підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» є отримання прибутку від сільськогосподарської, торговельної та інших видів підприємницької діяльності. Основними видами діяльності підприємства є: діяльність у рослинництві; оптова торгівля продукцією плодівництва; допоміжна діяльність у рослинництві; оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням; неспеціалізована оптова торгівля тощо.

Всі види діяльності підприємства вказані у витязі з статуту Розмір Статутного капіталу і порядок його формування встановлюється Статутом Товариства. Виконавчим органом Товариства є Директор Товариства. Згідно Наказу про облікову політику відповідальним за ведення господарської діяльності, управління майном, ефективністю його використання в цілому є Директор.

Взагалі перелік осіб, які мають право підпису первинних документів на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» має такий вигляд: директор; заступник директора; головний бухгалтер.

Необхідно зазначити, що ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» використовує автоматизовану (комп'ютерну) систему обліку – «1С:Бухгалтерія: 7.7». За такого способу ведення обліку збирання, передавання, систематизація, оброблення облікової інформації здійснюється автоматизовано з використанням спеціально розробленого програмного забезпечення.

Також первинні документи та облікові реєстри, що пройшли обробку, бухгалтерські звіти та баланси до передачі їх до архіву підприємства, установи зберігаються у бухгалтерії у спеціальних шафах під відповідальністю осіб, уповноважених головним бухгалтером. Первинні документи поточного місяця, що пройшли обробку ручним способом і відносяться до відповідного облікового реєстру, комплектуються у хронологічному порядку, нумеруються, переплітаються та супроводжуються довідкою до архіву.

Крім того організація бухгалтерського обліку на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» ґрунтується на застосуванні загальноприйнятих у міжнародній практиці передумов та принципів. Організаційна структура підприємства наведена на рис. 2.1.

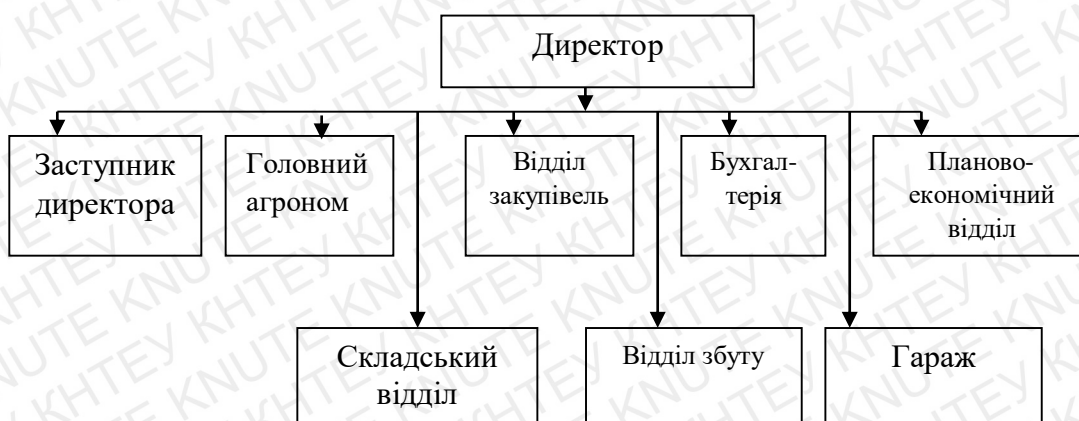

Рис. 2.1 Організаційна структура ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

Джерело: власна розробка.

Як правило бухгалтерський облік повинен відповідати загальним правилам та нормам, які фіксуються в законодавчих актах та в системі нормативного регулювання бухгалтерського обліку. Наявність такої регламентації забезпечує отримання повної та достовірної інформації про фінансово-майновий стан підприємства.

Кількісний та якісний стан бухгалтерії визначається штатним розписом ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» (рис.2.2).

Рис. 2.2. Організаційна структура бухгалтерії ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

Джерело: власна розробка.

Характерно, що підприємствам надано право самостійно обирати форму організації обліку та визначати облікову політику (32, ст. 8). Відтак при створенні підприємства необхідно зважено підійти до процесу організації обліку та документального його затвердження у вигляді Наказу про облікову політику підприємства. Саме цим документом визначаються методи обліку, встановлені П(С)БО, які обирає підприємство при веденні обліку. Так як фінансові результати є підсумковим показником діяльності, то всі застосовані раніше процедури обліку хоча і не прямо, але впливають на нього. Саме в Наказі про облікову політику підприємство повинно забезпечувати вирішення питань розвитку підприємства для оптимізації прибутку. Наказ в такому

форматі є засобом формування основних показників діяльності підприємства. (собівартість продукції, показники фінансової стійкості, фінансового стану та фінансових результатів).

Це дозволяє зробити висновок, що основні положення облікової політики підприємства, які мають значний вплив на розмір фінансового результату діяльності підприємства за звітний період (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Вплив складових обліку на формування фінансового результату підприємства

Складові обліку, які дозволяють збільшити прибуток	Складові обліку, які зумовлюють зменшення прибутку
Використовувати методи нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів, що дозволяють уповільнити нарахування зносу.	Використовувати метод прискореного зменшення залишкової вартості.
Встановлювати для об'єктів основних засобів найбільшу з можливих оцінок ліквідаційної вартості.	Встановлювати для об'єктів основних засобів найменшу з можливих оцінок ліквідаційної вартості.
Встановлювати для об'єктів основних засобів найбільший з можливих строк корисного використання.	Встановлювати для об'єктів основних засобів найменший з можливих строк корисного використання.
Встановлювати меншу межу істотності відхилення залишкової вартості об'єктів основних засобів від справедливої якщо, після проведення попередніх уцінок, є тенденція до збільшення у майбутньому справедливої вартості об'єктів основних засобів і вигід від відновлення його корисності.	Встановлювати меншу межу істотності відхилення залишкової вартості об'єктів основних засобів від справедливої якщо, після проведення попередніх дооцінок, є тенденція до зменшення у майбутньому справедливої вартості об'єктів основних засобів і втрат від зменшення його корисності.
За об'єктами нематеріальних активів, для яких не встановлено строк корисного використання, встановити максимально можливий строк використання.	За об'єктами нематеріальних активів, для яких не встановлено строк корисного використання, встановити мінімально можливий строк використання.
Використовувати метод амортизації інших необоротних матеріальних активів: 50 % – у першому місяці використання; 50 % – у місяці вилучення.	Використовувати метод амортизації інших необоротних матеріальних активів: 100 % – у першому місяці використання.
При списанні запасів здійснювати їх оцінку за методом ФІФО (в умовах інфляції).	При списанні запасів здійснювати їх оцінку за методом середньозваженої собівартості (в умовах інфляції).
Здійснювати нарахування резерву сумнівних боргів з способом, що дозволяє зменшити суму такого резерву.	Здійснювати нарахування резерву сумнівних боргів з способом, що збільшує суму такого резерву.
За зовнішньоекономічними контрактами здійснювати придбання товарів (робіт,	За зовнішньоекономічними контрактами здійснювати придбання товарів (робіт,

<p>послуг):</p> <ul style="list-style-type: none"> - при зростанні курсу валюти – за попередньою оплатою; - при падінні курсу валюти – з наступною оплатою. 	<p>послуг):</p> <ul style="list-style-type: none"> - при зростанні курсу валюти – з наступною оплатою; - при падінні курсу валюти – за попередньою оплатою.
---	---

Джерело: власна розробка.

Схема структури і змісту основних розділів Наказу про облікову політику наведена на рис. 2.3.

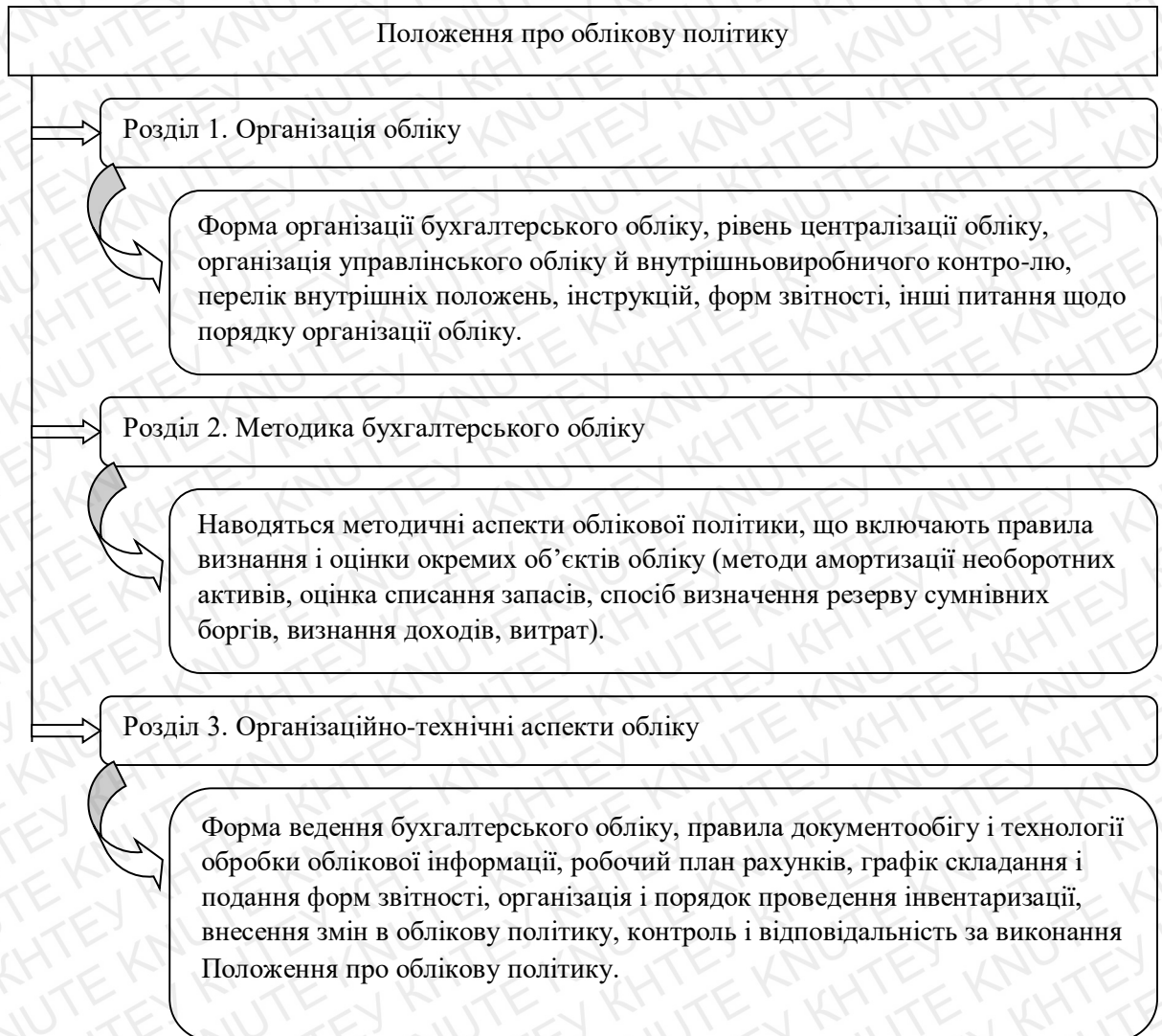

Рис. 2.3. Примірна схема структури і змісту про облікову політику сільськогосподарського підприємства

Джерело: власна розробка на основі [8, с. 113].

Одним словом, в Наказі про облікову політику необхідно детально розкрити напрямки використання прибутку підприємства відповідно до

законодавства щодо формування резервного фонду та розподілу прибутку між власниками.

Отже, є всі підстави зробити такий висновок, за напрямками розкриття інформації в Наказі про облікову політику про прибуток підприємства (рис. 2.4).

Напрямок удосконалення	Пропоновані рекомендації
Наводити інформацію про склад доходів і витрат, які формують фінансові результати	Залежно від особливостей діяльності наводити перелік доходів і витрат, які формують результати операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності.
Наводити основні положення щодо обліку доходів і витрат	Умови визнання доходів (витрат), класифікація доходів (витрат) та склад кожної класифікаційної групи, критерії оцінки доходів (витрат), метод оцінки ступеня завершеності операцій по виконанню робіт, наданню послуг, об'єкти обліку витрат, склад змінних та постійних загальновиробничих витрат, база розподілу загальновиробничих витрат, обсяг нормальної потужності роботи підприємства, метод калькулювання собівартості та склад статей калькуляції.
Наводити положення щодо розкриття інформації про інші сукупні прибутки	Компоненти іншого сукупного прибутку, класифікація компонентів іншого сукупного прибутку, визнання частки іншого сукупного прибутку асоційованих і спільних підприємств, за методом участі в капіталі
Порядок розкриття інформації щодо використання прибутку	Перелік створюваних на підприємстві резервів (фондів), порядок формування та витрачання коштів таких фондів; розмір резервного капіталу; розмір щорічних відрахувань до резервного капіталу; порядок розподілу чистого прибутку між акціонерами; перелік регламентуючих документів з розподілу прибутку; коло повноважень посадових осіб щодо використання чистого прибутку; порядок організації аналітичного обліку резервного капіталу за його видами та напрямками використання.

Рис. 2.4. Власні рекомендації щодо відображення інформації про фінансові результати в Наказі про облікову політику

Джерело: власна розробка на основі [32].

У підсумку Наказ про облікову політику виступає інструментом управління обліковим процесом підприємства. Тому керівнику і головному бухгалтеру сільгоспідприємства варто більш ґрунтовно і об'єктивно підходити до розробки даного положення для забезпечення використання найбільш оптимальних методів обліку в тому числі фінансових результатів.

2.2.   Методологія   фінансового   обліку   прибутку сільськогосподарського підприємства

Для узагальнення інформації про фінансові результати діяльності ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» Планом рахунків бухгалтерського обліку підприємства передбачено фінансово-результативний рахунок 79 «Фінансові результати». За результатами закриття рахунку 79 сальдо по ньому переносять на кредит або дебет рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», що засвідчує отримання підприємством відповідно прибутку або збитку.

Для визначення фінансового результату від операційної діяльності підприємства у складі рахунку 79 «Фінансові результати» передбачено субрахунок 791 «Результат від операційної діяльності». На кредит цього субрахунку щомісяця закривають рахунок 70 «Доходи від реалізації», по якому відображують доходи від реалізації сільськогосподарської продукції. За кредитом рахунку 70 «Доходи від реалізації» відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - належна до сплати сума непрямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших обов'язкових платежів, передбачених законодавством); та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати» [3, с. 206].

Основними доходами, які отримує в процесі своєї господарської діяльності ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» є доходи від реалізації сільськогосподарської продукції та товарів.

Головним чином процес реалізації – це сукупність операцій з продажу готової продукції, виконаних робіт і наданих послуг споживачам. У цьому

розумінні слід зробити посилання на словник-довідник фінансиста АПК де зазначено, що реалізація – господарська операція суб'єкта підприємницької діяльності, яка передбачає передачу права власності на окремі об'єкти (продукцію, роботи, послуги, основні засоби, товарно-матеріальні цінності, акції тощо, а також підприємство в цілому) іншому суб'єкту підприємницької діяльності в обмін на еквівалентну суму коштів чи боргових зобов'язань [10, с. 165]. По суті реалізація є продаж продукції (товарів, робіт, послуг) продавцем покупцю. Продаж являє собою процес обміну товару на гроші, боргові зобов'язання або на інші активи.

Основними завданнями обліку процесу реалізації є забезпечення даними про кількість, структуру, якість і вартість реалізованої продукції; відображення доходу за продану продукцію (роботи, послуги); обчислення собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг); визначення заборгованості покупців за відвантажену продукцію (роботи, послуги); контроль за виконанням умов договорів щодо поставки продукції і своєчасною оплатою покупців за отриману продукцію; нарахування податкових зобов'язань, що виникають внаслідок реалізації продукції; визначення фінансового результату (прибутку або збитку).

Необхідно зазначити, що для документального оформлення операцій із реалізації продукції на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» передбачені відповідні первинні документи (табл. 2.2). На кожну партію зерна, що відправляється на заготівельні пункти, виписують Товарно-транспортну накладну на перевезення зерна (ф. №ТНСГ-2) в чотирьох примірниках, а при його перевезенні транспортом зі сторони — в п'яти. При цьому перший примірник накладної залишається на підприємстві з підписом водія, три наступних вручаються водію. При тому після приймання зерна другий примірник залишається на заготівельному підприємстві, третій повертається в товариство з поміткою про приймання вантажу, четвертий залишається у водія як підстава для заповнення Дорожнього листа вантажного автомобіля. Разом із тим при транспортуванні зерна транспортом зі сторони четвертий і п'ятий примірники залишаються у водія транспортної організації. Товарно-транспортна накладна має фіксований

номер і серію. У ній зазначають гаражний номер автомобіля; автопідприємство; товаровідправник; вантажоодержувач і платник; назва зернових і олійних культур та насіння трав; сорт і клас; масу (брутто, тара, нетто); ціну, суму.

На підставі Реєстру товарно-транспортних накладних виписують Приймальну квитанцію (ф. №ПК-10) на кожну культуру, прийняту протягом дня. В ній вказують номери всіх складених реєстрів накладних, фізичну і залікову масу зерна, суму до виплати з урахуванням якості зерна.

Перший примірник реєстру передають підприємству разом з квитанцією, другий — залишається на хлібоприймальному підприємстві. При доставці на хлібоприймальний пункт (підприємство) одиничних партій зерна і олійних культур реєстр накладних не складають, а на кожну партію виписують Приймальну квитанцію (ф. №ПК-9), аналогічну Приймальній квитанції за формою ПК-10.

Таблиця 2.2

Основні первинні документи при реалізації зерна ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

Назва документу	Характеристика
Товарно-транспортну накладну на перевезення зерна (ф. № ТНСГ-2)	Товарно-транспортна накладна має фіксований номер і серію. У ній зазначають гаражний номер автомобіля; автопідприємство; товаровідправника; вантажоодержувача і платника; назву зернових і олійних культур та насіння трав; сорт і клас; масу (брутто, тара, нетто); ціну, суму.
Атестат на насіння (ф. №ПР-14)	Первинні документи, що підтверджують їх сортність
Свідоцтво на насіння (ф. №ПР-16)	Товар, що відповідає вимогам посівного стандарту
Сортове посвідчення (ф. №ПР-13)	оформляється відправка зерна сильних пшениць, пивоварних сортів ячменю, товарного насіння високоолійних сортів соняшнику.

Джерело: власна розробка.

Оплата за реалізовану продукцію може здійснюватися у момент передачі її покупцю, після відвантаження продукції (наступна оплата) або до її

відвантаження (попередня оплата). В зв'язку з цим можливі три способи визначення фінансових результатів: нарахування, касовий і за першою подією.

Маємо підкреслити, що відповідно до П(С)БО 30 “Біологічні активи”, передбачено визначати фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів з наступними уточненнями його на кожен дату балансу та на дату реалізації. Також стандарт передбачає, що сільськогосподарську продукцію при її первісному визнанні оцінюють за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Збільшення (зменшення) на дату балансу балансової вартості біологічних активів відображають у складі інших операційних доходів за кредитом рахунку 71 “Інший операційний дохід”, або інших операційних витрат за дебетом рахунку 94 “Інші витрати операційної діяльності” в кореспонденції з рахунком по обліку біологічних активів.

Як уже вказувалося відповідно до П(С)БО 15 “Дохід” - дохід (виручка) від реалізації готової продукції визнається в разі наявності всіх наведених нижче умов:

- ✓ покупцеві передано ризики і вигоди, пов'язані з правом власності на готову продукцію;
- ✓ підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою готовою продукцією;
- ✓ сума доходу (виручки) може бути достовірно визначена;
- ✓ є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [26].

Для відображення обліку доходів на підприємстві використовуються рахунок 7 класу відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Порівняння чинної методики відображення в обліку реалізації на умовах попередньої оплати та бухгалтерської практики ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Порядок відображення в обліку процесу реалізації готової продукції на умовах попередньої оплати

Порядок відображення згідно методики рекомендацій		Порядок відображення в ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	
Кореспонденція рахунків	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	Сума, грн.
1. Отримано на поточний рахунок попередню оплату від покупця в рахунок майбутньої реалізації продукції			
<u>Виписка банку</u> Д-т 311 “Рахунок в банку в національній валюті” – К-т 681 “Розрахунки за одержаними авансами”	150720	<u>Виписка банку</u> Д-т 311 “Рахунок в банку в національній валюті” – К-т 6811 “Розрахунки за одержаними попередніми платежами за продукцію, товари, роботи, послуги”	150720
2. Відображено податкові зобов’язання з ПДВ у складі отриманої попередньої оплати			
<u>Податкова накладна</u> Д-т 643 “Податкові зобов’язання” – К-т 641/ПДВ “Розрахунки за ПДВ”	25120	<u>Податкова накладна</u> Д-т 643 “Податкові зобов’язання” – К-т 641/ПДВ “Розрахунки за ПДВ”	25120
3. Реалізовано (відвантажено) покупцеві готову продукцію			
<u>Накладна (товарно-транспортна накладна)</u> Д-т 361 “Розрахунки з вітчизняними покупцями” – К-т 701 “Дохід від реалізації готової продукції”	150720	<u>Накладна (товарно-транспортна накладна) – з відміткою “на умовах попередньої оплати”</u> Д-т 6811 “Розрахунки за одержаними попередніми платежами за продукцію, товари, роботи, послуги” – К-т 701 “Дохід від реалізації готової продукції” – на суму без ПДВ	125600
4. Списано податкові зобов’язання з ПДВ у складі реалізованої готової продукції			
<u>Податкова накладна + Накладна (товарно-транспортна накладна)</u> (за меншою сумою ПДВ) Д-т 701 “Дохід від реалізації готової продукції” – К-т 643 “Податкові зобов’язання”	25120	<u>Податкова накладна + Накладна (товарно-транспортна накладна) – з відміткою “на умовах попередньої оплати”</u> (за меншою сумою ПДВ) Д-т 6811 “Розрахунки за одержаними попередніми платежами за продукцію, товари, роботи, послуги” – К-т 643 “Податкові зобов’язання” – на суму ПДВ	25120
5. Здійснено залік заборгованостей з покупцем			
<u>Бухгалтерська довідка</u> Д-т 681 “Розрахунки за одержаними авансами” – К-т 361 “Розрахунки з вітчизняними	150720	Не потребує відображення, оскільки заборгованість перед покупцями по реалізації продукції автоматично закривається	----

покупцями”		рахунком 6811 “Розрахунки за одержаними попередніми платежами за продукцію	
------------	--	--	--

Джерело: власна розробка.

Відтак, діючий варіант, що діє на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ», відображення реалізації готової продукції (на умовах попередньої оплати) є більш простим і зрозумілим, ніж діючий.

Крім того, він потребує оформлення меншої кількості документів, що є важливим моментом в обліку, оскільки наявність великої кількості покупців, які працюють на умовах попередньої оплати, обумовлює збільшення документообігу та потребує додаткового відстеження інформації щодо заліку їх заборгованостей після виконання договірних зобов'язань.

Разом із тим Методичними рекомендаціями з обліку біологічних активів суми доходу або витрат від первісного визнання сільськогосподарської продукції рекомендовано визначати на кожну дату балансу відповідно до фактичної суми доходу або витрат від первісного визнання. Відобразити витрати від первісного визнання, відповідно до зазначених рекомендацій, слід за дебетом рахунку 940 „Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю” і кредитом рахунку 23 „Виробництво”. Доходи рекомендовано відобразити за дебетом рахунку 23 „Виробництво” і кредитом рахунку 710 „Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю” [27].

Методологічні засади формування інформації про витрати визначаються П(С)БО 16 “Витрати”.

Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені [28].

При цьому витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у

складі витрат того звітнього періоду, в якому вони були здійснені [28]. Саме положення забезпечує дотримання принципу відповідності доходів і витрат.

Загальна схема первинних документів з обліку витрат і виходу продукції рослинництва, що застосовується у ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» на рис. 2.5.

Для обліку виробництва продукції, виконаних робіт та наданих послуг призначений рахунок 23 «Виробництво». За дебетом рахунку 23 «Виробництво» відображаються прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, а також розподілені загальновиробничі витрати і втрати від браку продукції (робіт, послуг) з технологічних причин; за кредитом — вартість фактичної виробничої собівартості завершеної виробництвом готової продукції (у дебет рахунків 26 «Готова продукція», 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»), вартість виконаних робіт і послуг (у дебет рахунку 90 «Собівартість реалізованих продукції, товарів, робіт, послуг»). Аналітичний облік за рахунком 23 «Виробництво» ведуть за видами виробництв, статтями витрат і видами або групами продукції, що виробляється.

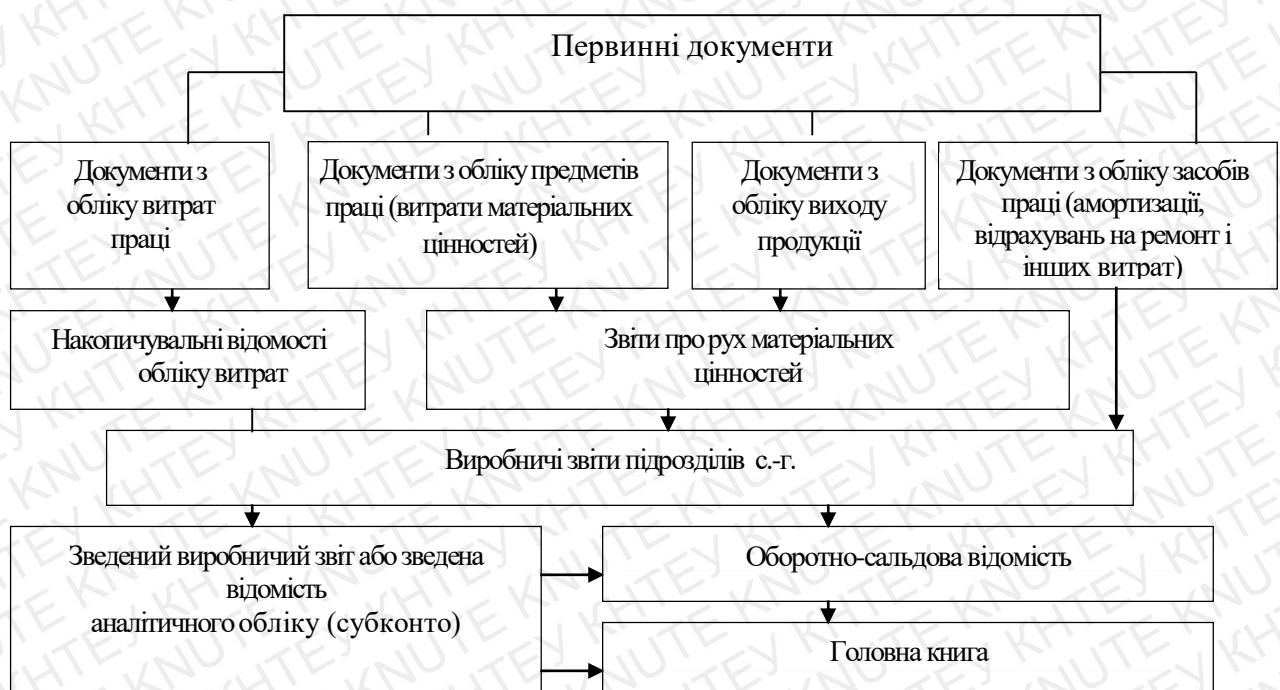

Рис. 2.5. Схема відображення записів у документах з обліку витрат і виходу продукції рослинництва в ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

Джерело: власні дослідження.

Формування фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку забезпечується послідовним закриттям рахунків обліку доходів і витрат в межах здійсненої діяльності підприємства на рахунку 79 “Фінансові результати”. В дебеті відображається закриття рахунків обліку витрат, а по кредиту – доходів. Відповідно до Інструкції до рахунку 79 “Фінансові результати” рекомендовано відкривати чотири субрахунки: 791 “Результат операційної діяльності”; 792 “Результат фінансових операцій”; 793 “Результат іншої звичайної діяльності”

Загальна схема організації обліку фінансових результатів ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» подано на рис. 2.6.

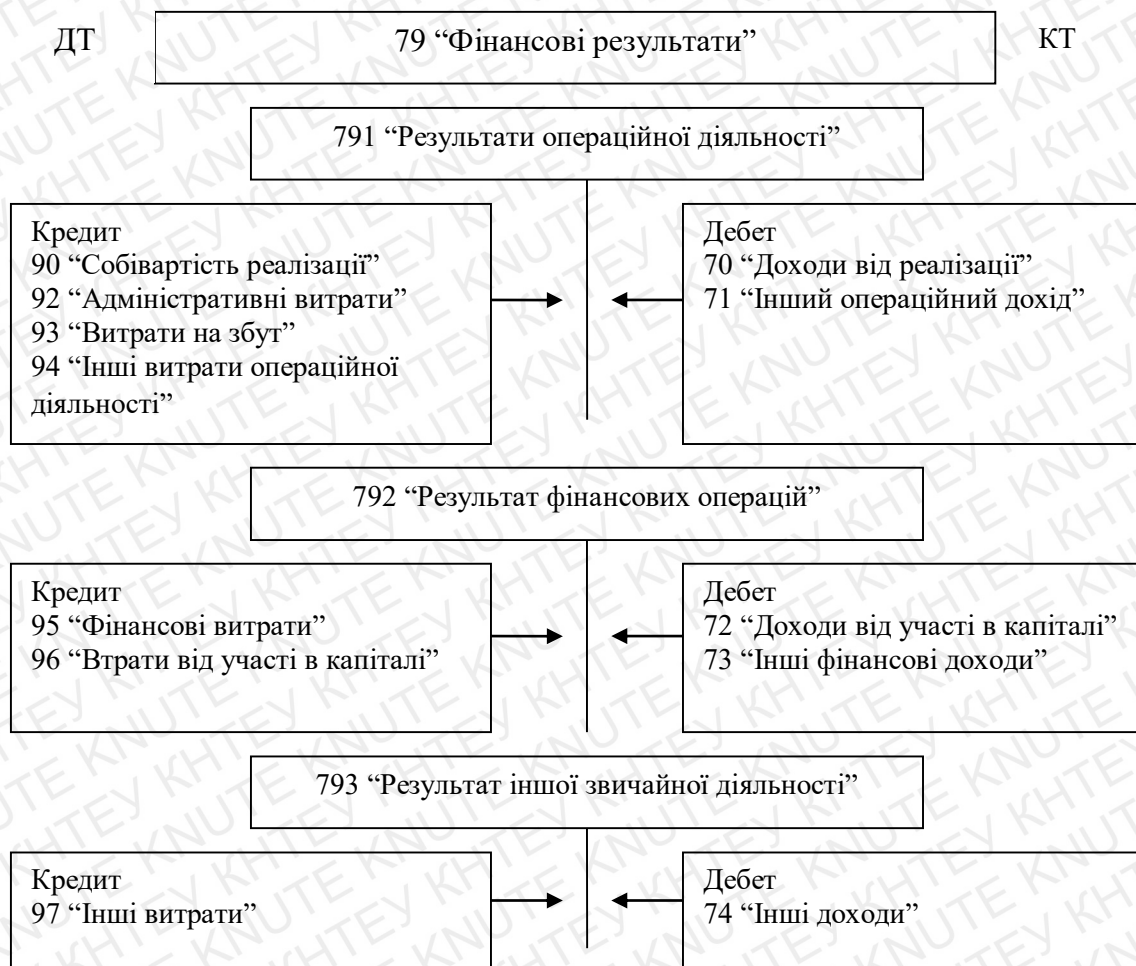

Рис. 2.6. Схема організації обліку фінансових результатів ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

Джерело: власні дослідження.

Методика визначення чистого прибутку/збитку за звітний період здійснюється порівнянням доходів і витрат від звичайної діяльності на рис. 2.7.

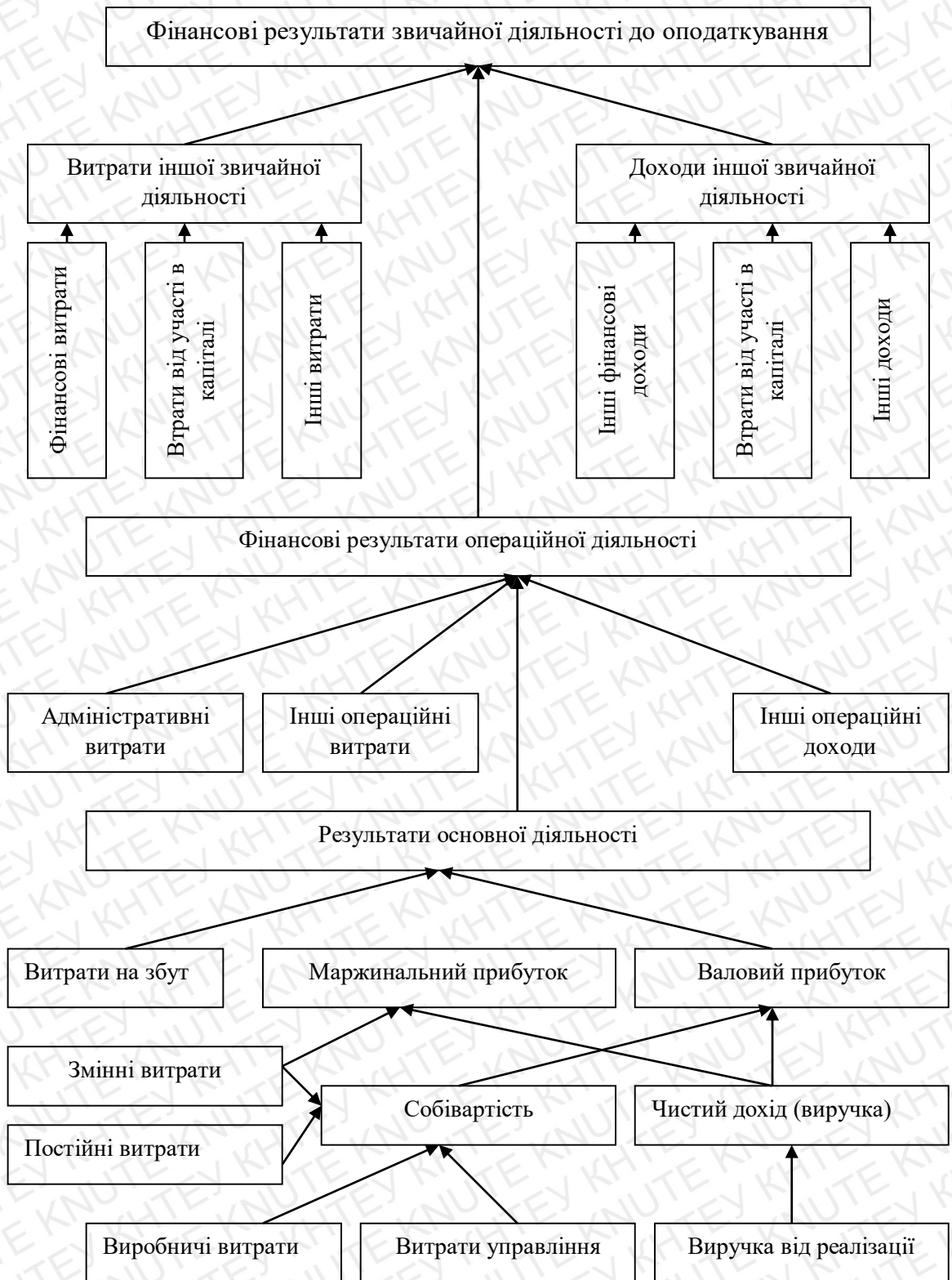

Рис. 2.7. Очікувана схема формування фінансових результатів звичайної діяльності ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»

Джерело: власні дослідження.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування визначається “як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків)” [18].

Віднявши суму податку на прибуток, ми визначимо фінансовий результат звичайної діяльності підприємства.

Описана методика визначення фінансових результатів та заповнення форми № 2 “Звіт про фінансові результати” застосовується підприємствами, які складають фінансову звітність відповідно П(С)БО. Проте є підприємства, які відповідно до законодавства повинні складати і подавати фінансову звітність відповідно до МСФЗ: акціонерними товариствами, банками, страховиками, підприємствами, що провадять діяльність у сфері надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення, та допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг та страхування.

Формою фінансової звітності, яка відображає доходи, витрати і фінансові результати є Звіт про сукупні доходи за період. Відповідно до п. 81 МСБО 1 “Подання фінансової звітності” суб’єкт господарювання повинен подавати усі статті доходу та витрат, визнані за період:

- 1) у єдиному звіті про прибутки та збитки або
- 2) у двох звітах: звіті, що відображає компоненти прибутку або збитку (окремий звіт про прибутки та збитки) та другому звіті, що починається з прибутку або збитку та відображає компоненти іншого сукупного прибутку (звіт про сукупні доходи).

2.3. Облікове забезпечення про прибуток сільськогосподарського підприємства у звітності

Головним джерелом інформування як зовнішніх, так і внутрішніх користувачів виступає фінансова звітність. Неточність у фінансовій звітності призводить до помилок у прийнятті управлінських рішень зовнішніми

користувачами інформації, в управлінській звітності – до неправильних дій менеджерів і керівників різних рівнів всередині підприємства тощо. Загалом, це все призводитиме до зниження ефективності діяльності підприємств і, відповідно, рівня їх прибутковості.

Інформація про обсяги отриманих доходів та понесених витрат на їх отримання, сільськогосподарське підприємство за звітний період узагальнюється у фінансовому звіті – Звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

Метою складання Звіту про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період. Формування фінансових результатів у Звіті про фінансові результати підпорядковане видам діяльності підприємства. Діяльність підприємства поділяється на звичайну, яка включає операційну, фінансову та інвестиційну.

Фінансові результати господарсько-фінансової діяльності підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за звітний період відображаються у Звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), що складається згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Для заповнення Звіту про фінансові результати використовуються номінальні (тимчасові) рахунки класів 7, 8, 9 Плану рахунків. До кожного субрахунку доходів передбачено відповідний субрахунок витрат, крім адміністративних витрат, витрати на збут, податок на прибуток [9].

В табл. 2.4 наведемо характеристику рахунків доходів та їх відображення в Звіті про фінансові результати.

Таблиця 2.4

Характеристика рахунків, які використовуються на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» для накопичення інформації про доходи діяльності, та їх відображення в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід)

Код та назва рахунку	Призначення рахунку (субрахунку)	Відображення у Звіті про фінансові результати
70 "Доходи від реалізації"	Призначений для узагальнення інформації про доходи від реалізації сільськогосподарської продукції, товарів, робіт і послуг, доходів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості, доходів від страхової діяльності, про доходи від грального бізнесу, від проведення лотерей, а також про суму знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу. У звіті відображається після вирахування ПДВ	Ряд. 2000
71 "Інший операційний дохід"	Ведеться узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).	Ряд. 2120
72 "Дохід від участі в капіталі"	Призначено для узагальнення інформації про доходи від інвестицій, які здійснені в асоційовані, дочірні або спільні підприємства та облік яких ведеться за методом участі в капіталі.	Ряд. 2200
73 "Інші фінансові доходи"	Призначено для обліку доходів, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності, які не обліковуються на рахунку 72 "Дохід від участі в капіталі".	Ряд. 2220
74 "Інші доходи"	Призначено для обліку доходів, які виникають в процесі діяльності, але не пов'язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства.	Ряд. 2240

Джерело: власна розробка на основі [27].

Таким чином, фінансові результати визначаються за кожним видом діяльності по закінченні звітного періоду (місяця чи календарного року).

При визнанні фінансового результату у загальну суму чистого прибутку сільськогосподарські підприємства включають доходи що не підкріплені виручкою, тобто доходи від «переоцінки» біологічних активів, а це спричиняє протиріччя які негативно впливають на достовірність відображення інформації у звітності.

Кожне сільськогосподарське підприємство, як і ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ», подає в органи державної статистики України декілька видів різних форм звітності, що характеризують її діяльність. У кожній формі звітності мають бути обов'язкові реквізити: назва форми; номер і дата затвердження форми; період за який подаються дані; термін подачі звітності; найменування організації; посади осіб, що підписали звітність; дата складання звітності.

Основною статистичною формою сільськогосподарських підприємств є «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за рік» (форма 50-сг). Її подають юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність, а саме сільськогосподарські підприємства усіх форм власності та організаційно-правової форми господарювання – районному відділу статистики за місцем знаходження землі.

При заповненні форми статистичної звітності № 50 – сг підприємства керуються Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку: 9 «Запаси», 15 «Дохід», 16 «Витрати». Інформаційним забезпеченням при складанні звіту за формою № 50 – сг є розрахунки по закриттю операційних рахунків, заключний Баланс (звіт про фінансовий стан) та облікові реєстри. Звіт складається з чотирьох розділів: виробництво і реалізація сільськогосподарської продукції, витрати на основне виробництво, державна підтримка сільського господарства, купівля матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб.

Отже, методологія обліку поточних біологічних активів рослинництва не відповідає головним принципам бухгалтерського обліку: неупередженість, об'єктивність, послідовність і т.п. Разом з тим за П(С)БО 30 підприємство має дотримуватись такої методології на кожную звітну дату.

Висновки за розділом 2

Охарактеризовано та встановлено, що інструментом управління обліковим процесом підприємства є Наказ про облікову політику в якому необхідно детально розкрити напрямки використання прибутку підприємства

відповідно до законодавства щодо формування резервного фонду та розподілу прибутку між власниками.

Висвітлено методологію фінансового обліку прибутку сільськогосподарського підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» і показано, що відображення реалізації готової продукції (на умовах попередньої оплати) на досліджуваному підприємстві є більш простим і зрозумілим, ніж діючий. Встановлено, що фінансові результати господарсько-фінансової діяльності підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за звітний період відображаються у Звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), що складається згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» а також те що важливою для сільськогосподарського підприємства є статистична форма «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за рік» (форма 50-сг).

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ГЛУХІВ- АГРОІНВЕСТ»

3.1. Удосконалення обліку прибутку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за умов застосування сучасних інформаційних систем

Облік прибутку напряму залежить від правильного та законодавчо ґрунтованого забезпечення обліку доходів і витрат діяльності. Тому в ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» це важлива ділянка обліку, тому від правильної його організації залежить достатність інформації, що надається різним користувачам для прийняття управлінських рішень.

Слід зазначити, що основні проблеми, пов'язані з комп'ютеризацією обліку фінансових результатів з основної діяльності підприємств стосуються, насамперед, організації їх аналітичного обліку, можливості застосування різних методик визначення фінансових результатів в розрізі різних видів продукції, формування необхідної звітності для потреб управління, конфіденційності інформації тощо. Якщо не приділити достатньої уваги вирішенню цих питань, то ефективність комп'ютеризації обліку може бути мінімальною.

Як шляхи вирішення даних проблем можуть бути запропоновані такі заходи, як організація аналітичного обліку фінансових результатів; формування різних форм звітності; інтеграція різних видів обліку; забезпечення надійності та конфіденційності інформації [1, с. 118].

Бухгалтерські комплекси, які є на ринку програмних продуктів, орієнтовані на великі і середні підприємства, і як правило, таких можливостей в повному обсязі не надають [14, с. 80].

Об'єкти аналітичного обліку або розташовані всередині аналітичних рахунків, або зв'язок між об'єктами не допускається, або пропонується кінцеве число рівнів аналітичного обліку, які можна відобразити в проводках. За комп'ютерної бухгалтерії у зв'язку із розширенням можливостей аналітичного

обліку доцільна побудова багаторівневих розрізів статей доходів, необхідних для потреб управління [2, с. 95].

Використання засобів автоматизації аналітичного обліку на прикладі доходів дозволяє практично повністю розв'язати проблему точності та оперативності інформації. Протягом декількох хвилин можуть бути підготовлені різноманітні та деталізовані дані, необхідні для прийняття ефективних рішень (рис. 3.1). До того ж, правильний вибір програмного забезпечення дозволяє легко й миттєво пристосовувати роботу бухгалтера до правил і норм, які часто змінюються.

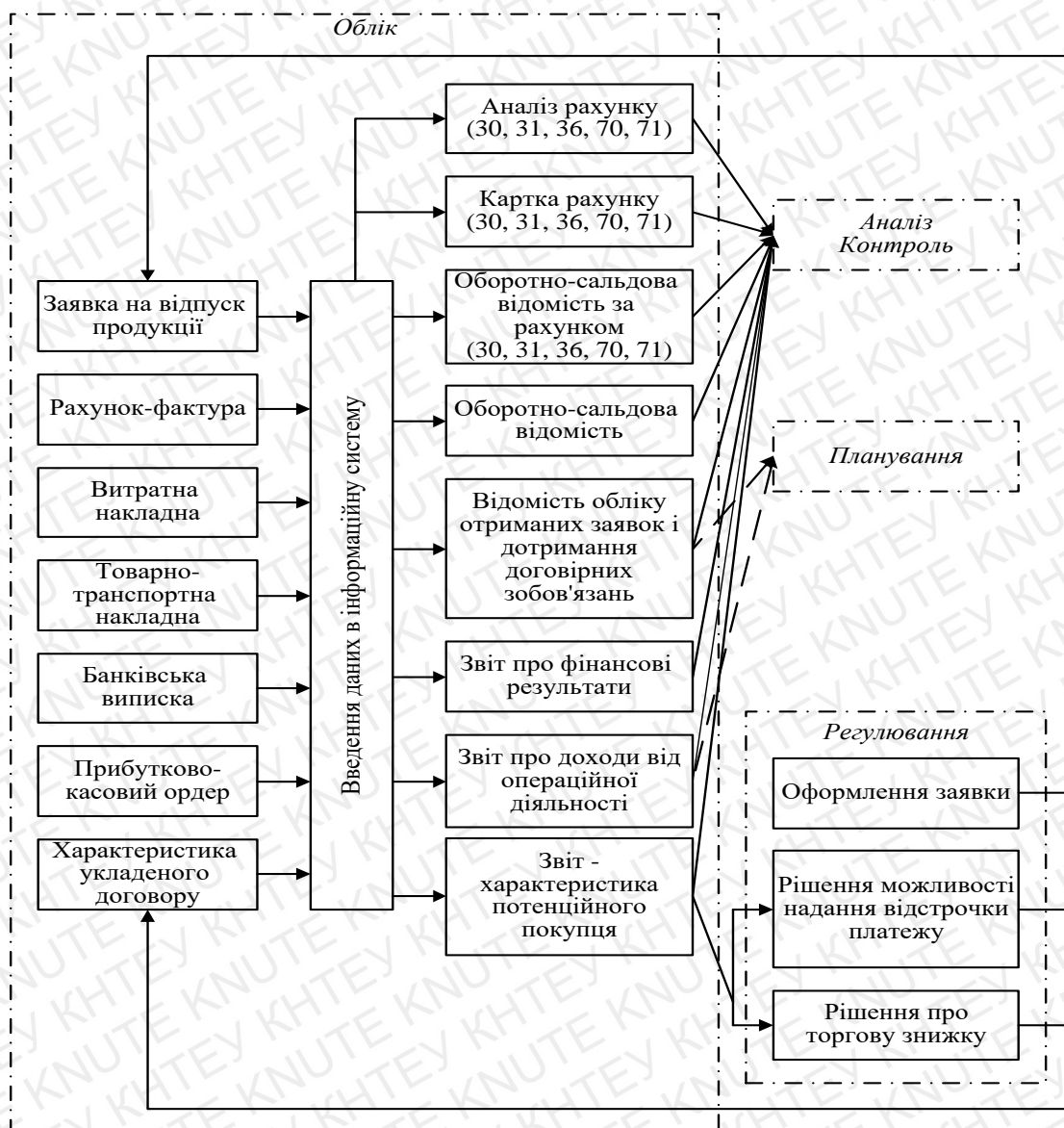

Рис. 3.1. Інформаційні зв'язки підсистеми бухгалтерського обліку з іншими підсистемами управління доходами

Джерело: власна розробка.

Практично в кожній програмі бухгалтерського обліку є вмонтований генератор звітів. Однак, жоден із них не працює з користувачем в простому діалоговому режимі. [14, с. 84].

В умовах комп'ютерної системи обліку фінансових результатів від основної діяльності необхідно формувати форми звітності, які б забезпечували надання оперативної та релевантної інформації, а також можливість внутрішньо фірмового планування та контролю за доходами [14, с. 85].

Проаналізувавши організацію бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ», методику складання звіту про фінансові результати виявили, що на підприємстві використовується програма 1С: Бухгалтерія версії 7.7. Проте, для полегшення процесу обліку фінансових результатів та забезпечення їх ефективного управління рекомендуємо встановити на підприємстві програму «1С: Бухгалтерія 8.3».

Програма «1С: Бухгалтерія 8.3» створена для полегшення ведення бухгалтерської та податкової звітності на підприємствах. Використання даної програми дозволяє підвищити оперативність та ефективність роботи підприємства, забезпечує максимальну точність розрахунків, виключає можливість виявлення помилок та прискорення всіх бухгалтерських операцій [14, с. 85].

Програма побудована з урахуванням особливостей обліку в Україні на базі Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. При цьому врахована можливість одночасного ведення бухгалтерського і податкового обліку, що в сучасних умовах є досить актуальним і практичним моментом.

Одночасне введення даних, необхідних як для податкового, так і для бухгалтерського обліку, дає можливість користувачам прослідкувати всі господарські операції і зміни в складі активів і пасивів, що відбуваються в різних ланках облікової роботи. Крім того, програмне забезпечення може легко налагоджуватися відповідно до особливостей облікової роботи на підприємствах конкретної галузі. Необхідно виділити окрему комплексну конфігурацію програми – «1С: Виробництво + Послуги + Бухгалтерський

облік», яка дає змогу автоматизувати облік та складання звітності на підприємствах сільськогосподарської сфери із можливістю отримувати аналітичні звіти для менеджерів різних рівнів та ін.

Отже, використання найновіших інформаційних технологій та впровадження комплексної автоматизованої системи управління підприємством дозволяє вирішити такі завдання, як створення системи оперативного обліку і контролю за всіма напрямками діяльності підприємства, а також формування інформаційної бази для прийняття рішень на всіх рівнях управління, тому майбутнє за сучасними інформаційними технологіями.

3.2. Удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства в системі прийняття управлінських рішень

Оскільки на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» управлінський облік не ведеться запропонуємо його організацію. Для цілей управління доходом сільськогосподарського підприємства найважливіше значення має інформація, яка уможлиблює здійснення планування величини доходу і надходження коштів від реалізації продукції та послуг. Такою інформацією є інформація про укладені договори.

З огляду на те, що в підсистемі фінансового обліку відображуються тільки результати виконання договорів, необхідно у підсистемі управлінського обліку, на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» використовувати внутрішній звіт Характеристика укладеного договору (табл. 3.1). Використання цієї характеристики дасть можливість реєструвати інформацію, підтверджену договірними зобов'язаннями:

- про майбутні поставки насіння (для планування обсягів виробництва);
- про майбутні надходження коштів (для планування руху грошових коштів);
- про використовувані знижки, зокрема торгові, які не знаходять відображення в системі фінансового обліку (для оцінки ефективності цінової політики).

Таблиця 3.1

Характеристика укладеного договору

Номер договору	Дата підписання	Майбутні поставки насіння, тон	Майбутні надходження коштів, грн	Використовувані знижки, грн
34553/4	11.10.18р.	5	55000	4000
...		...	...	...

Джерело: власна розробка.

Запропонований документ містить умови договору і фіксує факт його підписання. Дані первинного документа Характеристика укладеного договору накопичуються у Відомості обліку отриманих заявок і дотримання договірних зобов'язань.

У спеціалізованих періодичних виданнях ведеться полеміка щодо способів і прийомів реєстрації даних первинних документів у підсистемі управлінського обліку.

Реєстрація господарських операцій у управлінському обліку може бути побудована як із застосуванням принципу подвійного запису, так і за допомогою фіксації інформації в накопичувальних регістрах, які моделюють діяльність компанії.

При цьому інформація в регістри управлінського обліку заноситься постатейно, минаючи рахунки і подвійний запис. Колектив зарубіжних авторів Б. Нідлз, Х. Андерсон, Д. Колдуел вважають, що управлінського облік не обмежений системою подвійного запису: використовується будь-яка система, яка дає результат [39, с. 225].

При вирішенні питання про вибір методу реєстрації Т. Греськів і Т. Бабенкова пропонують аналізувати такі критерії: обсяги діяльності; ступінь охоплення об'єктів управлінським обліком (складність вирішуваних питань); кваліфікація менеджерів, які приймають рішення на основі управлінської звітності [6, с. 119].

Наведені критерії не враховують інформаційні потреби при управлінні тим чи іншим об'єктом. У зв'язку із цим, на нашу думку, підприємству ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» для вибору методу реєстрації господарських операцій у підсистемі управлінського обліку слід також використовувати такі критерії:

– необхідність збору і накопичення інформації, яка суперечить концепції фінансового обліку. Прикладом може бути інформація про потенційні доходи за укладеними договорами. Будучи корисною при плануванні, така інформація не може бути накопичена в системі рахунків, оскільки подібні доходи не є об'єктом фінансового обліку;

– необхідність збору і накопичення інформації нефінансового характеру, наприклад, кількість закупівель сільськогосподарської продукції, здійснених покупцем за звітний період.

На сьогодні дискусійним залишається питання вибору плану рахунків для управлінського обліку: застосування нормативно закріпленого плану рахунків і введення багаторівневої аналітики або застосування двох планів рахунків – для управлінського і фінансового обліку.

На ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» слід запровадити систему бюджетування, як інструментарій фінансового планування і розподілу ресурсів.

Сутність бюджетування полягає у визначенні його як процесу управління капіталом підприємства загалом та його структурних підрозділів за допомогою системи взаємопов'язаних бюджетів, що формуються з огляду на тактичні і стратегічні цілі підприємства, особливостями якого (бюджетування) є максимальне врахування інформації як внутрішнього, так і зовнішнього характеру, орієнтованість на досягнення цілей стратегії (цілеспрямованість) із застосуванням функцій планування, організації, регулювання, координації, мотивації, контролю з метою досягнення оптимального співвідношення доходів і витрат підприємства та підвищення фінансової обґрунтованості прийняття управлінських рішень.

У табл. 3.2 узагальнено переваги та недоліки бюджетування.

Таблиця 3.2

Переваги і недоліки бюджетування

Переваги	Недоліки
забезпечення прозорості та передбачуваності потоку коштів, посилення контролю керівництва за рухом коштів	різне сприйняття бюджетів у різних людей: бюджети не завжди здатні допомогти у вирішенні повсякденних, поточних проблем, вони дають чітку інформацію, але не вказують шлях досягнення цілей
посилення контролю за доходами і витратами як підприємства в цілому, так і окремих центрів відповідальності	не доведені до відома кожного співробітника, практично ніяк не впливають на мотивацію і результати роботи, а замість цього сприймаються винятково як засіб для оцінювання діяльності працівників і відстеження помилок
консолідування діяльності усіх структурних підрозділів і спрямування її на досягнення цілей компанії	наявність внутрішніх проблем бюджетування, до яких відносять, наприклад, недоліки системи документообігу, відсутність системи оперативного обліку або недоліків у її роботі, недоліки в організації центрів відповідальності і т. п.
оптимізація документообігу складність	організації і дорожняча системи бюджетування

Джерело: власна розробка.

Пропонуємо форму бюджету доходів за місяцями виникнення на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ», наведену у табл. 3.3

Таблиця 3.3

Бюджет доходів за місяцями виникнення ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» на 2018 рік

(тис. грн)

№ з/п	Найменування статті	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	Разом
1	Доходи від надання послуг перевезення	1000	500	500	1000	3000
2	Дохід від реалізації зернових культур	500	550	2000	1800	5300
4	Дохід від реалізації фруктів	20	80	95	100	295
5	Дохід від реалізації кукурудзи	130	210	170	360	860

Джерело: власна розробка.

Бюджетування доходів і витрат підприємства – невід’ємна частина як короткострокового, так і довгостроково планування.

Загальна сума реалізації у бюджеті доходів і витрат використовується надалі при розробці бюджету прибутку.

Отже, ведення управлінського обліку є вкрай важливою, оскільки діяльність цих підприємств носить сезонний характер і має коливання в отриманні доходу. Тому, запровадження звітів управлінського обліку за допомогою автоматизованої інформаційної системи підвищить оперативність накопичення і надання інформації в процесі управління доходами від операційної діяльності підприємства.

Висновки за розділом 3

Обґрунтовано удосконалення обліку прибутку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за умов застосування сучасних інформаційних систем та рекомендовано для полегшення процесу обліку фінансових результатів та забезпечення їх ефективного управління рекомендуємо встановити на підприємстві програму «1С: Бухгалтерія 8.3» та бажано виділити окрему комплексну конфігурацію програми – «1С: Виробництво + Послуги + Бухгалтерський облік», яка дає змогу автоматизувати облік та складання звітності на підприємствах сільськогосподарської сфери із можливістю отримувати аналітичні звіти для менеджерів різних рівнів та ін.

З'ясовано, що для удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства в системі прийняття управлінських рішень на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» слід запровадити систему бюджетування, як інструментарій фінансового планування і розподілу ресурсів.

ВИСНОВКИ

Дослідження обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства дозволило зробити наступні висновки:

1. Розкрито економічну сутність прибутку сільськогосподарського підприємства, що визначає пріоритетність економічної результативності, яка реалізується показниками приросту власного капіталу, доданої вартості, доходом, прибутком тощо. Вибір певного показника залежить в першу чергу від цільової направленості та потреби користувача інформації. Проте у всіх дослідженнях перевагу надають показникам прибутку, який виникає внаслідок формування фінансових результатів підприємства.

2. Встановлені концептуальні засади обліку та оподаткування прибутку сільськогосподарського підприємства в контексті їх тлумачення в сучасних зарубіжних системах обліку вплинув на побудову професійних і національних методик рахунків для обліку господарської діяльності суб'єктів господарювання в різних країнах світу і визначення методів розрахунку фінансового результату. Отже, існує три методи визначення фінансового результату. Головний із них — метод «витрати — випуск». Другий метод спирається на формулу балансу: актив дорівнює сумі власного капіталу і зобов'язань. Третій — визначає фінансовий результат як зміну вартості чистих активів на початок і кінець звітного періоду.

3. Охарактеризовано та встановлено, що інструментом управління обліковим процесом підприємства є Наказ про облікову політику в якому необхідно детально розкрити напрямки використання прибутку підприємства відповідно до законодавства щодо формування резервного фонду та розподілу прибутку між власниками.

4. Висвітлено методологію фінансового обліку прибутку сільськогосподарського підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» і показано, що відображення реалізації готової продукції (на умовах попередньої оплати) на досліджуваному підприємстві є більш простим і зрозумілим, ніж діючий.

5. Встановлено, що фінансові результати господарсько-фінансової діяльності підприємства ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за звітний період відображаються у Звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), що складається згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» а також те що важливою для сільськогосподарського підприємства є статистична форма «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за рік» (форма 50-сг).

6. Обґрунтовано удосконалення обліку прибутку на підприємстві ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за умов застосування сучасних інформаційних систем та рекомендовано для полегшення процесу обліку фінансових результатів та забезпечення їх ефективного управління рекомендуємо встановити на підприємстві програму «1С: Бухгалтерія 8.3» та бажано виділити окрему комплексну конфігурацію програми – «1С: Виробництво + Послуги + Бухгалтерський облік», яка дає змогу автоматизувати облік та складання звітності на підприємствах сільськогосподарської сфери із можливістю отримувати аналітичні звіти для менеджерів різних рівнів та ін.

7. З'ясовано, що для удосконалення обліку прибутку сільськогосподарського підприємства в системі прийняття управлінських рішень на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» слід запровадити систему бюджетування, як інструментарій фінансового планування і розподілу ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва [Текст] : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 384 с.
2. Биба В.В. Система управлінського обліку: сутність, завдання та етапи впровадження / В.В. Биба, Ю.І. Матюшина// Економіка та держава. – 2015. - №1/2015 - URL:http://www.economy.in.ua/pdf/1_2015/16.pdf
3. Бudyко О.В. Фінансовий облік: навч. посіб. для студ. ВНЗ / О.В. Бudyко. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2013. – 492 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. – 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ЖТІ, 2013. – 640 с.
5. Господарський Кодекс України — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Голов С. Бухгалтерський облік: від рахівництва до інтегрованої інформаційної системи / С.Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – №5. – С. 9-17.
7. Гоголь Т. А. Обліково–аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія / Т. А. Гоголь. – Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2014. – 384 с.
8. Жук В. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки : [моногр.] / В. М. Жук. – К. : ННЦ ІАЕ, 2009. – 648 с.
9. Захожай В.Б, М. Ф. Базась, М. М. Матюха, В. М. Базась; Бухгалтерський облік у галузях економіки За ред. В. Б. Захожая і М. Ф. Базася; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. — К. , 2005. — 966 с.
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
11. Концептуальна основа фінансової звітності –Режим доступу: URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>

12. Котлер Г., Армстронг Дж., Сондерс В. Вонг. Основы маркетинга; 2-е европ. изд. М.; СПб.; К: Вильямс, 1999. 1 055 с.
13. Лагутін В.Д., Уманців Ю.М., Щербакова Т.А. \ Економічна теорія : підручник та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 608 с.
14. Лень В. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навчальний посібник/ Лень В., Гливенко В. – К.: Центр навчальної літератури, 2018.- 608 с.
15. Легенчук С. Ф. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія / С. Ф. Легенчук, К. О. Вольська, О. В. Вакун. – Івано-франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2016. – 228 с.
16. Маринченко В.М. Особливості процесу організації обліку товарів на підприємствах України /В.М. Маринченко//Інтернаука. – 2016. - №12(22). – С.96-100
17. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315 URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66835&cat_id=50097.
18. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності— URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#n10>
19. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств : наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132. URL:: <http://uazakon.com/big/text1528/pg1.htm28>.
20. Нападовська Л.В, Карпенко Д.В. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку доходів- Вісник Львівської комерційної академії. Серія ..., 2014
21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».– URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

22. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підруч. / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2011. – 1042 с.
23. Озеран А.В. Облікова політика підприємства : навч. посіб. / В. В. Бабіч, Р.С. Коршикова, А.В. Озеран, О.Л. Примаченко, Л.П. Гордієнко. – К. : КНЕУ, 2014. - 242 с.
24. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
25. Поліщук О.А. Узагальнення інформації про реалізацію товарів в оптовій торгівлі. Збірник статей студентів КНТЕУ.
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» – URL: <https://zakon.help/law/237/>
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» – URL: <https://zakon.help/law/20/>
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» // Офіційний веб-портал Верховної Ради України – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» – URL: <https://zakon.help/law/318/>
31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (П(С)БО 9) затверджено наказом Мінфіну від 20.10.1999 № 246. – URL: <https://zakon.help/law/246/>
32. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність Закон України 16.07.1999 № 996. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
33. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

34. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік : навч. посібник / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.
35. Соколов Я. В. Бухгалтерский учет как сумма фактов хозяйственной жизни : учебное пособие / Я. В. Соколов. – М. : Магистр; ИНФРА-М, 2010. – 224 с.
36. Семаков О. Порівняння складання звіту про фінансові результати за національними та міжнародними стандартами / О. Семаков // Управління розвитком. – 2013. – № 11. – С. 136–139.
37. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія–
URL:https://pidruchniki.com/1504011362877/politekonomiya/tovar_ekonomichna_kategoriya
38. Сопко В.В, Бенько М.М., Гончаренко О.М. та ін.; Дисциплінарна матриця управлінської звітності : монографія за заг. Ред. В.В. Сопко. – Київ.нац. торг.екон.ун-т, 2016 -456 с.
39. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – К. : Знання, 2012. – 647 с.
40. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання/ Навч. посіб-ник. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
41. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. Підр. для студентів економ. спец. вищ. навч. закладів – 6 те видання К.:А.С.К 2004 р
42. Фатенок-Ткачук А.О. Фінансовий облік I, II : навч. посіб. / А. О. Фатенок-Ткачук; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк : Вежа-Друк, 2014. — 535 с.
43. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 7-ме вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2016. – 1040 с.
44. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 451 с.

45. Фінансовий облік: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ Л.В. Нападовська, А.В. Алексєєва, О.А. Бакурова та ін./ За ред. Л.В. Нападовської. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 700 с.

46. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка та ін.]; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т.— 3-тє вид., доповн. та переробл. — Тернопіль : ТНЕУ, 2017. — 417 с.

47. Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі: монографія Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016

48. Форми організації бухгалтерського обліку // Бібліотека бухгалтерського обліку. — URL: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=70&ArtID=203>

49. Храпова О. МСФО 15 «Виручка по договорах з покупцями»: єдина модель визнання й новий посібник.— URL:http://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ000636

50. Цивільний Кодекс України.— URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/stru>

51. IFRS 15 – Revenue from Contracts with Customers – URL: <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs15>

52. IFRS 2 -Share-based Payment – URL: <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs25>

ДОДАТКИ

Додаток А

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дослідження показало, що протягом 2015-2019 рр. показники діяльності ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» зазнали змін. Чиста виручка від реалізації зросла в 2019 році порівняно з 2018 роком на 1822 тис. грн. (3,93%), собівартість реалізації за цей же період також зросла на 764 тис. грн. (2,52%). Валовий прибуток від реалізації збільшився на 1058 тис. грн. (6,66%). Негативно вплинуло збільшення адміністративних витрат на 604 тис. грн. (14,38%), витрат на збут на 458 тис. грн. (12,82%) та інших операційних витрат на 2820 тис. грн. (16,56%). Інші операційні доходи підприємства в 2019 році зменшились на 73 тис. грн. (0,32%). Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 2897 тис. грн. (20,30%).

Чистий прибуток ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» в 2019 році зменшився на 27 тис. грн. (0,15%) порівняно з 2018, підприємство одержало прибуток в сумі 18521 тис. грн. проти 18548 тис. грн. прибутку в 2018 році.

Таким чином, як показує проведений аналіз показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» за 2015-2019 рр. зазнали змін. При зменшенні чистого доходу (виручки) від реалізації товарів з 57615 тис. грн. в 2012 році до 48189 тис. грн. в 2019 році показник «чистий прибуток» навпаки збільшується, це свідчить про збільшення ефективності управління витратами підприємства. Отже, керівництву підприємства потрібно і надалі краще проводити внутрішню політику, завданнями якої є пошук резервів економії витрат, впроваджувати заходи для підвищення доходів, підвищувати оборотність активів, вводити додаткові пільги та послуги для замовників.

Продовження дод. А

І. Оцінка фінансового стану ТОВ "ПРОГРЕС" за 2016-2019 роки

№ з/п	Показники	Розрахунок	Роки				Відхилення					
							Абсолютне, тис. грн.			Відносне, %		
			2016	2017	2018	2019	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2016-2017	2017-2018	2018-2019
1	2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Коефіцієнт ліквідності поточний (покриття)	Поточні активи /Поточні Активи	1,2	1,9	2,2	2,3	0,7	0,3	0,1	58,3	15,8	4,5
2	Коефіцієнт ліквідності абсолютний	Кошти / Поточні пасиви	0,01	0,1	0,2	0,2	0,09	0,1	0	900,0	100,0	0
3	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Кошти / Поточні пасиви	0,1	0,8	1,2	1,6	0,7	0,4	0,4	700,0	45,3	33,3
4	Коефіцієнт автономії	Власний капітал /Активи	0,3	0,6	0,7	0,7	0,3	0,1	0	100,0	16,6	0
5	Коефіцієнт фінансової залежності	Пасиви / Власний капітал	2,9	1,8	1,4	1,4	-1,1	-0,4	0	-37,9	22,2	0
6	Коефіцієнт фінансової незалежності	Власний капітал (380+430+630) / Пасиви(640)	0,3	0,6	0,7	0,7	0,3	0,1	0	100,0	16,6	0

Продовження дод. А

1	2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7	Коефіцієнт фінансової стабільності	Власні кошти / Позикові кошти	0,5	1,3	2,3	2,5	0,8	1,0	0,2	160,0	8,5	8,7
8	Коефіцієнт фінансової стійкості	Власні кошти + Довгострокові зобов'язання / Пасиви	0,3	0,6	0,7	0,7	0,3	0,1	0	100,0	16,6	0
9	Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	Запаси / Оборотні активи – Поточні зобов'язання	6,1	1,2	0,8	0,5	-4,9	-0,4	-0,3	-80,3	-33,3	-37,5
10	Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	Довгострокові + Поточні зобов'язання / Власний капітал	1,9	0,8	0,4	0,4	-1,1	-0,4	0	-57,9	-50,0	0
11	Коефіцієнт рентабельності продукції	Валовий прибуток / Собівартість реалізованої продукції	1,0	2,1	2,7	3,1	1,1	0,6	0,4	110,0	28,6	14,8

Продовження дод. А

12	Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	Валовий прибуток / чистий дохід від реалізації продукції	0,5	0,7	0,7	0,8	0,2	0	0,1	40,0	0	14,3
13	Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос/ Первісна вартість	-	-	0,1	0,1	-	0,1	0	-	0	0
14	Коефіцієнт придатності основних засобів	Залишкова вартість / Первісну вартість	1,0	1,0	0,9	0,9	0	-0,1	0	0	-10,0	0
15	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	Чистий дохід від реалізації / Запаси	7,4	5,8	7,7	9,4	-1,6	1,9	1,7	21,6	32,8	22,1

За проведеними розрахунками можна зробити наступні висновки. Так, позитивною тенденцією на ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» є збільшення показників ліквідності, які є важливими показниками в діяльності кожного підприємства і вони свідчать про можливість негайного розрахунку з кредиторами і незалежність від них. Це свідчить про те, що абсолютна ліквідність даного підприємства залишається на тому ж рівні, що і в попередній рік, що є досить негативним явищем в діяльності. За показником швидкої ліквідності спостерігається тенденція до підвищення.

Так як коефіцієнти фінансової залежності та фінансової незалежності є взаємозалежними, то відповідно і їхні зміни є взаємозалежними. Відповідно показник фінансової незалежності зріс у 2019р. дані показники не змінилися, порівнюючи з минулими роками, що свідчить про стабільне становище ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ». Про це явище свідчить і показник коефіцієнта фінансової стабільності, який в 2016р. зріс на 0,8, в 2017р. на 1,0 та в 2018р. на 0,2. Фінансова стійкість, тобто здатність підприємства фінансувати свою

діяльність за рахунок власного капіталу підприємства, в 2016-2018р.р. значно підвищилась та не змінилась в 2018р., що є негативним явищем. Аналізуючи показник співвідношення залученого та власного капіталу, можна прийти до висновку, що відбулася значна тенденція до зниження даного показника. Так, у 2016 р. основну частину капіталу ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ» складав залучений капітал - 80%, у 2014р. відсоток власного капіталу значно зріс і залучений капітал вже складав 40% всього капіталу підприємства, в 2018р. даний показник не змінився, що свідчить про стабілізацію становища підприємства.

Коефіцієнти рентабельності продукції та рентабельності реалізації продукції є показниками ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, тому їхнє збільшення є позитивним явищем, так, коефіцієнт рентабельності продукції суттєво зріс у 2016р. на 1,1, у 2017р. на 0,6 та у 2018р. на 0,4.

Коефіцієнт зносу основних засобів та коефіцієнт придатності основних засобів також є взаємозалежними показниками, так, коефіцієнт зносу в 2017р. та 2018р. склав 0,1, а коефіцієнт придатності основних засобів становив 1,0, а в 2017-2018р.р. зменшився на 0,1 і становив вже 0,9. Показники даних коефіцієнтів свідчать про зменшення придатності основних засобів та збільшення суми зносу, що не є позитивним, але все ж таки неминучим моментом в діяльності кожного підприємства.

Додаток Б

**Суть економічної думки стосовно напрямів дослідження методології
обліку доходів і витрат в контексті історичного розвитку бухгалтерського
обліку думки**

№ з/п	Школа дослідження	Суть економічної думки стосовно напрямів дослідження
1	Італійська	Представники цієї школи були прихильниками юридичного напрямку і, тому вважали, що дохід при реалізації цінностей повинен відображатися під час відвантаження продукції, при цьому доходи визначаються об'єктивно, а витрати, пов'язані з обчисленням собівартості – суб'єктивно.
2	Французька	Представники школи вважали, що моментом визнання доходу є отримання грошових коштів за реалізовану продукцію, крім того вони розробили вчення про облік витрат і калькуляцію, а самі витрати поділили на прямі та непрямі.
3	Німецька	Німецькі бухгалтери наполягали на тому, що основне завдання бухгалтерії – розрахунок собівартості, а також їм належить заслуга у поділі витрат на постійні і змінні. Праці представників німецької школи заклали основи для сучасної методології обліку витрат та калькулювання.
4	Англійська	Представники англійської школи висунули ряд ідей щодо обліку витрат, які стали основою систем стандарт-кост і директ-кост.

Джерело: на основі [13, с. 17].

Додаток В

Узагальнення визначень прибутку науковцями

№	Автор	Визначення
1	2	3
1	Мец В.О.	Бухгалтерський прибуток – це і є фактичний приріст власного капіталу протягом звітного періоду, який визначається за даними бухгалтерського обліку.
2	Будько О.В.	Прибуток – це величина, яка виникає в сфері виробництва, є приростом власного капіталу, обумовленого наявністю підприємницької ініціативи, поєднанням різних факторів виробництва, виправданим ризиком, впровадженням технічних удосконалень та інновацій і визначається шляхом вирахування із суми отриманих доходів суми понесених витрат.
3	Дергільова Г.С.	Прибуток – це виражений у грошовій формі дохід підприємця на вкладений капітал, плата за працю, за ризик ведення підприємницької діяльності, за здійснення інновацій у механізмі виробництва і реалізації продукції, а також винагорода за організацію й удосконалення маркетингової діяльності.
4	Кучеркова С.О.	Прибуток – це загальноекономічна категорія. Він являє собою частину доходу конкретного діючого підприємства, отриманого під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища та рівня розвитку підприємництва, є різницею між доходами, які були отримані від усіх видів діяльності, і витратами підприємства, що були понесені в процесі отримання цих доходів, і використовується для здійснення процесу розширеного відтворення та задоволення інтересів власників підприємства, працівників, інвесторів і держави.
5	Клевець В.Б.	Прибуток – це об'єктивна економічна категорія товарно-грошових відносин, яка охоплює широке, надзвичайно багатогранне коло суспільних відносин, пов'язаних з утворенням, розподілом і використанням додаткового продукту, що знаходить відображення в економічних відносинах між робітником і підприємством, між підприємствами однієї і різних галузей виробництва в процесі їх господарської діяльності, між підприємствами і державою через фінансово-банківську систему.
6	Ковбич Т.М.	Прибуток – це засіб оцінки ефективності результатів діяльності господарюючих суб'єктів, який використовується для прийняття управлінських рішень та для прогнозування майбутнього стану підприємств користувачами інформації.
7	Паздерник Л.М., Копчунова О.І.	Прибуток – це економічна категорія, яка представляє собою сукупність економічних відносин, що відображають результат ефективної взаємодії всіх факторів виробництва у формі додаткового продукту, і є частиною доходу підприємства, що залишається після покриття понесених у процесі господарської діяльності витрат.

Джерело: на основі [37, с. 78].

Додаток Г

**Огляд спеціальної літератури з питань обліку та оподаткування
прибутку діяльності сільськогосподарського підприємства**

№ п/п	Назва джерела спеціальної літератури, ким і коли видано	Короткий зміст	Використано в роботі
1	Бондар М.І. Звітність підприємства: Підручник./ М.І. Бондар, Ю.А. Верига, М.М. Орищенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. - 570 с.	У підручнику розкрито теоретичні та практичні аспекти складання звітності підприємства.	Використано при розкритті доходів, витрат, фінансових результатів від операційної діяльності підприємства в звітності.
2	Бутинець Ф.Ф. Сучасний бухгалтерський облік і контроль: проблеми розвитку : монографія / Ф. Ф. Бутинець, Т. А. Бутинець, Р. О. Савченко, М. А. Вахрушина, О. П. Колу-мбет; за ред.: Ф. Ф. Бутинець; Вінниц. фінанс.-екон. ун-т, Житомир. наук. бух. шк. - Житомир : Рута, 2014. - 378 с.	У монографії висвітлено актуальні проблеми формування та реалізації кон-цепції бухгалтерського об-ліку соціально відпові-дальної діяльності через її обліково-інформаційне забезпечення.	Використано для організації бухгал-терського обліку доходів, витрат, фінансових результат.
6	Коршикова О.А. Забезпечення бухгалтерського обліку доходів та витрат в умовах застосування МСФЗ в контексті вимог Подат-кового колексу / О.А. Коршикова О.А. [Електронний ресурс]. – Ре-жим доступу: www.nbuv.gov.ua/ portal/	В статті розглянуто забез-печення бухгалтерського обліку доходів та витрат в умовах застосування МСФЗ в контексті вимог Податкового колексу.	Використано при розкритті питання обліку доходів від операційної діяль-ності підприємства.
9	Плиса В. Й. Бухгалтерський облік: підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. - Л.: Вид-во ННВК "АТБ", 2013. - 419 с.	У підручнику висвітлю-ються теоретичні та практичні аспекти обліку на підприємстві.	Використано при розкритті питання обліку доходів, витрат, фінансових результатів від операційної діяль-ності підприємства.
10	Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: пробле-ми теорії та практики:[монографія] / Н.В. Прохар, Ю.О. Ночовна. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 257с.	У монографії досліджено комплекс теоретичних та практичних проблем обліку доходів, витрат і фінансо-вих результатів.	Використано для ведення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві.

11	Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика: монографія / Т. М. Сльозко. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 303 с.	У монографії досліджено теоретичні та практичні аспекти обліку в умовах інституційних перетворень.	Використано при розкритті питання обліку доходів, витрат і фінансових результатів від операційної діяльності підприємства.
12	Фінансовий облік: підручник /Л.В. Нападівська, А.В. Алексеєва, О.А. Бакурова [та ін.]; за заг. ред. Л.В. Нападівської. - К.:КНТЕУ,2013.- 700с.	У підручнику висвітлюються теоретичні та практичні аспекти обліку на підприємстві.	Використано при розкритті питання обліку доходів, витрат від операційної діяльності підприємства.
13	Фірко Н.Б., Канак Й.В. Облік доходів та результатів основної діяльності за центрами відповідальності / Н. Б. Фірко, Й. В. Канак // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси . - 2013. - Вип. 10(4). - С. 341-348.	В статті розглянуто облік доходів та результатів основної діяльності за центрами відповідальності.	Використано при розкритті питання обліку доходів від операційної діяльності підприємства.
14	Чабанюк О.М. Економічна сутність, умови визнання та класифікація витрат, доходів і фінансових результатів основної діяльності підприємств/ О.М. Чабанюк// Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.4.- с.301-306.	В статті розглянуто економічну сутність, умови визнання та класифікація витрат, доходів і фінансових результатів основної діяльності підприємств.	Використано для розкриття сутності, умов визнання та класифікації доходів.
15	Швабій К.І. Дохід як об'єкт оподаткування / К.І. Швабій // Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України. – Сер.: Економіка, право. –2013. – № 4 (47). – С. 105-112.	В статті розглянуто дохід як об'єкт оподаткування.	Використано при розкритті питання оподаткування доходів від операційної діяльності підприємства.
16	Шляхи вдосконалення обліку доходів від операційної діяльності підприємств: зб. наук. ст. студ. заоч. форми навчання. У 2 ч. Ч 2/ відп. ред. Л.В.Нападівська – К. Київ нац. торг. – екон університет – 2012. – 239с.	В статті обґрунтовано шляхи вдосконалення обліку доходів від операційної діяльності підприємств.	Використано при розкритті питання вдосконалення обліку доходів від операційної діяльності підприємства.
17	Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством / Н.М. Шмиголь // Держава та регіон: наук.-виробн. журнал. Вид-во Класичного приватного університету. – 2012. – № 7. – С. 221-225.	В статті викладено сутність доходів та доходності в системі управління підприємством.	Використано для розкриття сутності доходів.

Джерело: власна розробка.

Додаток Д

Характеристика чинної нормативно - правової бази з обліку та оподаткування прибутку

1	2	3
1	П(С)БО 17 "Податок на прибуток"	Обліковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена в Звіті про фінансовий результат за звітний період. Податковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період.
12	П(С)БО 22 "Вплив інфляції"	Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті – різниця між залишком коштів на кінець року до коригування та скоригованим за Положенням (стандартом) 22 залишком коштів на кінець року у звіті про рух грошових коштів.
13	П(С)БО 24 "Прибуток на акцію"	Скоригований чистий прибуток (збиток) – чистий прибуток (збиток) після вирахування дивідендів на привілейовані акції, скоригований на плив розбавляючи простих акцій.
14	П(С)БО 26 "Виплати працівникам"	Актуарні прибутки (збитки) – прибутки (збитки), які є різницею між попередніми актуарними припущеннями і тим, що фактично відбулось, з урахуванням зміни актуарних припущень. Прибуток від активів програми – дохід, отриманий від активів фонду, за вирахуванням витрат на його управління, податків і зборів (обов'язкових платежів), сплачуваних безпосередньо цим фондом.
15	МСБО 1 "Подання фінансової звітності"	Загальний сукупний прибуток це зміна у власному капіталі протягом періоду внаслідок операцій та інших подій, окрім тих змін, що виникли внаслідок операцій з власниками, які діють згідно з їх повноваженнями власників. Загальний сукупний прибуток включає всі компоненти "прибутку або збитку" та "іншого сукупного прибутку". Інший сукупний прибуток містить статті доходів або витрат (включаючи коригування перекласифікації), які не визнані у прибутку або збитку, як вимагають або дозволяють інші МСФЗ. Прибуток або збиток – це загальний дохід за вирахуванням витрат за винятком компонентів іншого сукупного прибутку.
16	МСБО 12 "Податки на прибуток"	Обліковий прибуток – прибуток або збиток за період до вирахування податкових витрат. Оподаткований прибуток (податковий збиток) – прибуток (збиток) за період, визначений відповідно до правил, установлених податковими органами, згідно з якими податки на прибуток підлягають сплаті (відшкодуванню).
17	МСБО 36 "Зменшення корисності активів"	Збиток від зменшення корисності – сума, на яку балансова вартість активу або одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму його/її очікуваного відшкодування.

Джерело: на основі [39, с. 117].

Додаток Е

Підприємство	ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	за ЄДРПОУ	
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Сільськогосподарські роботи	за КВЕД	43.21
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			
Баланс станом на 31 грудня 2015 року			
Актив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010	0	23
- первісна вартість	011	486	577
- накопичена амортизація	012	(486)	(554)
Незавершене будівництво	020	0	0
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030	15371	14509
- первісна вартість	031	28894	29345
- знос	032	(13523)	(14836)
Довгострокові біологічні активи:			
- справедлива (залишкова) вартість	035	0	0
- первісна вартість	036	0	0
- накопичена амортизація	037	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	0	0
- інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0	0
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	057	(0)	(0)
Відстрочені податкові активи	060	0	0
Гудвіл	065	0	0
Інші необоротні активи	070	0	0
Гудвіл при консолідації	075	0	0
Усього за розділом I	080	15371	14532
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	234	331
Поточні біологічні активи	110	0	0
Незавершене виробництво	120	8387	10916
Готова продукція	130	0	0
Товари	140	0	0
Векселі одержані	150	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
- чиста реалізаційна вартість	160	25	42
- первісна вартість	161	25	42
- резерв сумнівних боргів	162	(0)	(0)
Дебіторська заборгованість за рахунками:			
- за бюджетом	170	17	5359
- за виданими авансами	180	0	0
- з нарахованих доходів	190	0	0

Продовження дод. Е

1	2	3	4
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4837	5373
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
- в національній валюті	230	46742	17233
- у т.ч. в касі	231	0	0
- в іноземній валюті	240	0	0
Інші оборотні активи	250	0	0
Усього за розділом II	260	60245	39257
III. Витрати майбутніх періодів	270	3	3
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275	0	0
Баланс	280	75616	53789
Пасив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2707	2707
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	8991	8991
Резервний капітал	340	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	48529	23238
Неоплачений капітал	360	(0)	(0)
Вилучений капітал	370	(0)	(0)
Накопичена курсова різниця	375	0	0
Усього за розділом I	380	60904	35613
Частка меншості	385	0	0
II. Забезпечення наступних виплат та платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Сума страхових резервів	415	0	0
Сума часток перестраховиків у страхових резервах	416	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	0	0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	0	1500
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	11830	13925
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
- з одержаних авансів	540	0	0
- з бюджетом	550	1606	1191
- з позабюджетних платежів	560	0	0
- зі страхування	570	308	340
- з оплати праці	580	704	798
- з учасниками	590	32	73
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття,	605	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	232	349

Продовження дод. Е

1	2	3	4
Усього за розділом IV	620	14712	18176
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	75616	53789

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження дод. Е

Підприємство	ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	за ЄДРПОУ	
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Сільськогосподарські роботи	за КВЕД	43.21
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати за 2015 рік			
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	69001	54916
Податок на додану вартість	015	11386	9082
Акцизний збір	020	(0)	(0)
	025	(0)	(0)
Інші вирахування з доходу	030	(0)	(0)
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	57615	45834
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(38439)	(31384)
Валовий прибуток:			
- прибуток	050	19176	14450
- збиток	055	(0)	(0)
Інші операційні доходи	060	21522	17363
У т.ч. дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних у наслідок сільськогосподарської діяльності	061	0	0
Адміністративні витрати	070	(4601)	(3499)
Витрати на збут	080	(4600)	(3092)
Інші операційні витрати	090	(14070)	(11200)
У т.ч. витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, одержаних у наслідок сільськогосподарської діяльності	091	(0)	(0)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
- прибуток	100	17427	14022
- збиток	105	(0)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	2985	5941
Інші доходи	130	0	0
Фінансові витрати	140	(164)	(0)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
- прибуток	170	20248	19963
- збиток	175	(0)	(0)
У т.ч. прибуток від припиненої діяльності та/або прибуток від переоцінки необоротних активів та групи вибуття у наслідок припинення діяльності	176	0	0
У т.ч. збиток від припиненої діяльності та/або збиток від переоцінки необоротних активів та групи вибуття у наслідок припинення діяльності	177	(0)	(0)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(5447)	(5262)

Закінчення дод. Е

1	2	3	4
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
- прибуток	190	14801	14701
- збиток	195	(0)	(0)
Надзвичайні:			
- доходи	200	0	0
- витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	(0)	(0)
Частка меншості	215	0	0
Чистий:			
- прибуток	220	14801	14701
- збиток	225	(0)	(0)
Забезпечення матеріального заохочення	226	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	2995	1816
Витрати на оплату праці	240	9680	7107
Відрахування на соціальні заходи	250	3316	2470
Амортизація	260	1604	1733
Інші операційні витрати	270	5840	4665
Разом	280	23435	17791
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	300	2578400	2578400
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	2578400	2578400
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	5.74	5.702
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	5.74	5.702
Дивіденди на одну просту акцію	340	15.513	0.776

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Ж

Підприємство	ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	с.	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності	Сільськогосподрські роботи	за КВЕД	43.21
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4	113
первісна вартість	1001	594	278
накопичена амортизація	1002	(590)	(165)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	14424	14802
первісна вартість	1011	30876	31667
знос	1012	(16452)	(16865)
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	14428	14915
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	15063	13459
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30	28
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3547	4683
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	52331	67679
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	30	37
Усього за розділом II	1195	70999	85886
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	85427	100801

Продовження дод. Ж

1	2	3	4
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2707	2707
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8991	8991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52521	65771
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	64896	78146
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		2901
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	17941	17015
розрахунками з бюджетом	1620	1399	1573
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	252	245
розрахунками з оплати праці	1630	541	431
за розрахунками з учасниками	1640	76	115
із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	322	375
Усього за розділом III	1695	20531	22655
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	85427	100801

Керівник
Головний бухгалтер

Продовження дод. Ж

Підприємство	ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	за ЄДРПОУ	
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Сільськогосподарські роботи	за КВЕД	43.21
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
1	2	3	4
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	46367	49294
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	30331	32254
Валовий:		16036	17040
прибуток	2090		
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	23034	21597
Адміністративні витрати	2130	4199	3933
Витрати на збут	2150	3572	3420
Інші операційні витрати	2180	17030	16610
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	14269	14674
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	10684	9849
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	239	
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	24714	24523
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6166	6863
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	18548	17660
збиток	2355		
ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		

Продовження дод. Ж

1	2	3	4
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	18548	17660
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	4320	3317
Витрати на оплату праці	2505	8797	8986
Відрахування на соціальні заходи	2510	3025	3078
Амортизація	2515	1088	1296
Інші операційні витрати	2520	7811	7286
Разом	2550	25041	23963
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження дод. Ж

Підприємство	ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	за ЄДРПОУ	
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Сільськогосподрські роботи	за КВЕД	43.21
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	113	105
первісна вартість	1001	278	278
накопичена амортизація	1002	165	173
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	14802	12702
первісна вартість	1011	31667	31667
знос	1012	16865	18965
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	14915	13807
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	13458	15765
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	28	31
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4683	3793
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	67679	74947
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	37	30
Усього за розділом II	1195	85886	94566
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	100801	108373
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

Продовження дод. Ж

1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2707	2707
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	8991	8991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	65771	72005
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	78176	84380
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2901	2850
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	17015	17541
розрахунками з бюджетом	1620	1573	1618
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	245	458
розрахунками з оплати праці	1630	431	957
Поточні забезпечення	1660	115	113
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	375	456
Усього за розділом III	1695	22655	23993
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	100801	108373

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження дод. Ж

Підприємство	ТОВ «ГЛУХІВ-АГРОІНВЕСТ»	за ЄДРПОУ	
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Орган державного управління		за СПОДУ	немає
Вид економічної діяльності	Сільськогосподрські роботи	за КВЕД	43.21
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:			

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	48189	46367
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	31095	30331
Валовий:			
прибуток	2090	17094	16036
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	22961	23034
Адміністративні витрати	2130	4803	4199
Витрати на збут	2150	4030	3572
Інші операційні витрати	2180	19850	17030
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	11372	14269
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	13056	10684
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	474	239
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	23954	24714
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5433	6166
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	18521	18548
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		

Закінчення дод. Ж

1	2	3	4
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	18521	18548

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4711	4320
Витрати на оплату праці	2505	8954	8797
Відрахування на соціальні заходи	2510	3145	3025
Амортизація	2515	1112	1088
Інші операційні витрати	2520	9758	7811
Разом	2550	27680	25041

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2578400	2578400
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2578400	2578400
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	6,893	7,193
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	6,893	7,193
Дивіденди на одну просту акцію	2650	2,013	2,055

Керівник
Головний бухгалтер